

50 anys

La Femosa

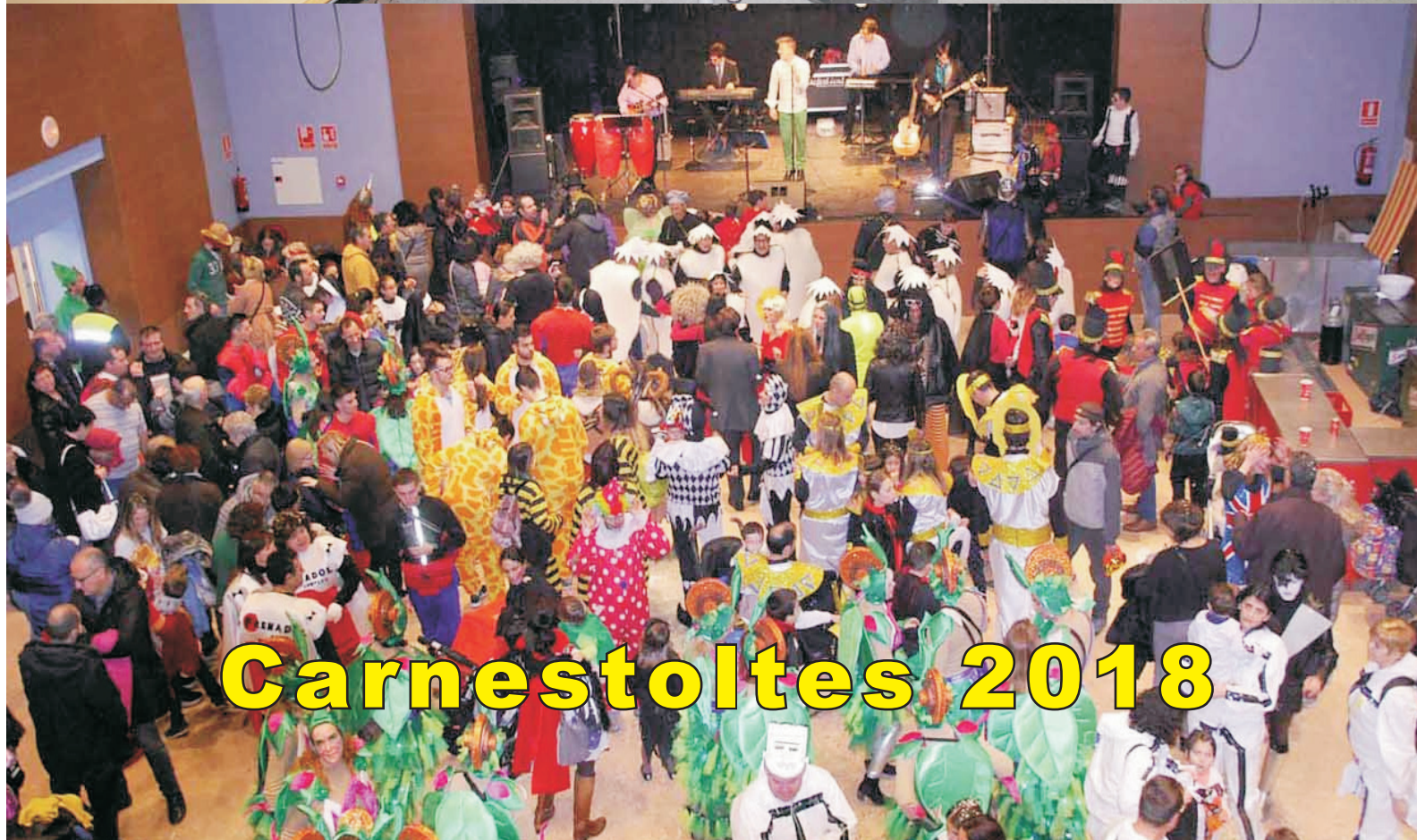
gener-febrer de 2018

Número 292 P.V.P.3€

Revista d'opinió i informació local. ARTESA DE LLEIDA

ELECCIONS AL PARLAMENT DE CATALUNYA

Carnestoltes 2018

Edita:
Agrupació Cultural la Femosa
Carrer dels Gallart, 7
25150 Artesa de Lleida (Segrià)
Telèfon: 973 167874
E-mail:
lafemosaartesadelleida@gmail.cat

Direcció i coordinació
 Josep Gallart Fernàndez
 Lluís Gil Fontanet

Col.laboradors
 Albert Batiste Bonet
 Miquel Carrera Castellví
 M. Assumpció Cornadó Lladó
 Adolf Costafreda Castillo
 Josep Maria Esteve Muñoz
 Felip Gallart Fernández
 Josep Gallart Fernández
 Ricard Garcia
 Roger Gil Barberà
 Lluís Gil Fontanet
 Oriol Liarte Torrelles
 Juan Antonio Lucena Centella
 Miquel A. Navarro Solé
 Joan Ramon París Oró
 Àngels Roura Massaneda
 Ramon Serra Batlle
 Eulàlia Solà Miró

Fotografies
 Arxiu Fotogràfic de La Femosa
 Josep Mª Esteve Muñoz
 IM. A. Florensa Bertran
 Josep Gallart Fernàndez

Correccions
 Eulàlia Solà Miró

Impressió
 Impremta Payà, Lleida

La Femosa 2ª època
 Número 292,
 gener-febrer de 2018
 DL L 264-1981
 ISSN: 2339-7365
 P.V.P. 3euros

Els articles que apareixen a les pàgines de **La Femosa** reflecteixen únicament l'opinió de llurs signants.

SUMARI

El reportatge.....	3
Pòrtic.....	4
Actualitat artesenca.....	5
Festes de Nadal.....	10
Carnestoltes 2018.....	9
Cap a la República catalana.....	13
Actes del 50 aniversari de l'A. C. La Femosa.....	14
IMoviments de població 2017.....	15
Pluviometria 2017.....	16
La festa de Sant Antoni Abad i els Tres Tombs.....	18
<i>Domus domini</i> . Els centres comercials (1).....	19
A la recerca de la felicitat.....	20
Empacar.....	21
Arxipèlag de Paracas.....	22
La recollida PAP a Artesa de Lleida. Any 2017.....	25
Ho hem llegit.....	27
Per viure millor, cal ser millor!.....	28
Quan fugen els records.....	29
Un extraterrestre ens visita. L'Hydra (1 ^a part).....	30
Cròniques del CF Artesa de Lleida.....	32
Mots encreuats.....	36
Entreteniments.....	37
Ho hem llegit a.....	38
Telèfons i horaris d'interès.....	39
Solucions als passatemps.....	39
Enigma.....	39

Amb el suport de:

Diputació de Lleida

**Ajuntament
d'Artesa de Lleida**

**Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència**

EL REPORTATGE

Carnavals d'Artesa de Lleida dels anys cinquanta.

Fotos: Arxiu fotogràfic de l'A.C. La Femosa

PORTIC

Enguany s'escau la celebració de l'Any Pompeu Fabra, una efemèride que no podem passar per alt, i menys en els temps que corren, quan amb l'ajut de l'article 155 des del govern del PP es vol soterrar la llengua catalana a Catalunya i s'anuncia que s'està estudiant incloure una nova casella a la preinscripció escolar per permetre escollir, si es vol, escolaritzar els alumnes en castellà i també l'ampliació de la investigació dels llibres de text a Catalunya per possible adoctrinament. Una vergonya intolerable per part, precisament, dels hereus del franquisme, els grans especialistes en adoctrinament. Un atac frontal al model català d'escolarització basat en la immersió lingüística i, per tant, un atac frontal al nostre país i a la seva part més sensible i essencial: la seva llengua i cultura. L'any 2018 està dedicat a commemorar la figura i l'obra de Pompeu Fabra en escaure's els 150 anys del naixement del lingüista i gramàtic català més important de tots els temps i els 100 de la publicació de la seva Gramàtica Catalana. Pompeu Fabra és qui va establir la normativa moderna del català.

Josep Pla deia d'ell important del segle XX. Ginebra, comissari de gran lingüista *"Encarna ben fet, la dignitat de d'aquesta amb prou llengua d'ús, la a partir d'una que anava lligada a un i la perseverança en el adverses: va ser la seva càtedra, va condicions molt dures empresonat"* fent

que va ser el català més Tal com va dir Jordi l'Any Pompeu Fabra, el *el treball tècnicament la llengua, la codificació habilitat perquè fos reivindicació lingüística gramàtica competent projecte polític i ideològic treball en situacions destituït tres vegades de acabar a l'exili en i fins i tot va ser referència a la detenció*

que va patir pels Fets d'Octubre de 1934. I no solament això, al final de la Guerra Civil Pompeu Fabra va haver d'exiliar-se a França on va morir l'any 1948. Malauradament aquesta celebració, que hauria de ser un dels actes culturals més importants impulsats pel govern català en molts anys, es veu afectada per la greu situació política que pateix Catalunya i un pressupost que hauria de ser d'uns 412.000 euros podria quedar reduït a la meitat i comportar la supressió de molts dels actes previstos. Però no defallirem. Pompeu Fabra és un exemple per a tots nosaltres de treball rigorós i ben fet, un model de perseverança, tant en els moments bons com en els dolents. Perquè tal com deia ell *"Cal no abandonar mai ni la tasca ni l'esperança"*. Així ho farem, perquè si tenim la seva fe el nostre país tirarà endavant passi el que passi.

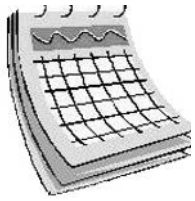

Any
Pompeu
Fabra
2018

150 anys del naixement
100 anys de la Gramàtica Catalana

Pompeu Fabra

ACTUALITAT

ARTESENCA

Josep Ma Esteve

Fotos: J. Ma Esteve i M. À. Florensa

ELECCIONS A LA GENERALITAT DE CATALUNYA

Degut al referèndum celebrat l'1 d'octubre i a les conseqüències que això va produir, en forma de declaració unilateral de la independència i la posterior aplicació de l'article 155 de la constitució

nostre poble on, sobre un cens de 1123 persones, el total de vots emesos foren 969 (86,29 % de participació), dels quals 9 (0,93 %) foren nuls i 4 (0,41 %) en blanc.

Pel que fa al resultat per partits segons els vots emesos, aquest fou el següent:

Esquerra Republicana de Catalunya: 263 vots (27,14 %).

Partit dels socialistes de Catalunya: 47 vots (4,85 %).

Junts per Catalunya: 421 vots (43,45 %).

PACMA: 6 vots (0,62 %).

Partit Popular: 21 vots (2,17 %).

Catalunya en comú-Podem: 26 vots (2,68 %).

Ciudadanos: 106 vots (10,94 %).

CUP: 64 vots (6,60 %).

Per un món més just: 2 vots (0,21 %).

Votacions Mesa B.

espanyola, el passat 21 de desembre es van celebrar eleccions al Parlament de Catalunya on, l'anomenat bloc del 155, format pel Partit Popular, Ciudadanos i el Partit Socialista de Catalunya tenien l'esperança de vèncer, però qui va guanyar les eleccions fou el bloc sobiranista, format per Esquerra Republicana de Catalunya, Junts per Catalunya i la CUP. Tot i els recels i temors d'eleccions manegades, el recompte de vots va donar una majoria absoluta de vots independentistes, essent la votació on més vots va recollir aquesta opció. Això, però, no s'ha traduït amb la formació d'un govern de la Generalitat, ans el contrari, en el moment de tancar aquesta edició, encara no tenim un nou govern, i el nostre president està a l'exili.

A Artesa, el dia de les votacions va transcórrer sense incidències i amb una elevadíssima participació, La participació fou històrica, la més elevada en unes eleccions autonòmiques en el

Votacions Mesa A.

Recompte Mesa B.

ESPORTISTES ARTESENCES

El cap de setmana del 16 i 17 del passat mes de desembre, es van celebrar a Barcelona els Campionats de Catalunya de natació on la nostra convilatana, la Laura Huguet, hi va tenir una actuació destacada essent la campiona en les proves de 50 i 100 metres estil papallona de la seva categoria, i classificant-se pel campionat d'Espanya que es celebrarà el proper estiu. Per altra banda, en la modalitat de Judo, dos veïns del poble han destacat al Campionat de Catalunya de Judo celebrat a Les Llars Mundet a Barcelona, el passat 27 de gener. En Josep Ma Gallart, va quedar cinquè classificat en la categoria U90 kg, mentre que l'Aaron Cepero va obtenir la medalla d'or i la corresponent classificació per la Fase Sector Est que es va celebrar a València el dia 10 de febrer, i en la qual també va esdevenir el campió, obtenint plaça pel Campionat d'Espanya. El

campionat d'Espanya es va celebrar el dia 3 de març a la localitat madrilenya de Pinto, on l'Aaron va quedar en tercera posició. La nostra enhorabona a tots dos!!

Aaron Cepero campio de Catalunya de Judo (Foto: Y. Horcajadas).

FESTA DE SANT ANTONI

Un any més, arribat el 17 de gener, Artesa va celebrar la festivitat de Sant Antoni, dia de festa local al nostre municipi. El programa d'actes religiosos i festius previstos foren els següents: A 2/4 d'1 del migdia.- celebració de la Santa Missa

i tot seguit, la tradicional benedicció de vehicles i animals a la plaça de l'església.

A les 2 del migdia.- Dinar popular al Teatre Municipal, i en acabar, es va produir l'actuació del Mag ADriaco i Jordi Cruz, amb l'espectacle *El combate Final*.

Benedicció de vehicles.

CONSTRUCCIÓ D'UNA PISTA DE PADEL

Tot just després de Festes, i després de gairebé un any de l'aprovació de la inversió per part de l'equip de govern de l'Ajuntament, finalment es van iniciar les obres per a la construcció de la pista de pàdel al costat del pavelló municipal amb l'execució dels fonaments i del paviment de la pista. A finals del mes de febrer, es va iniciar el muntatge de la pista en si.

ACTES DE PROTESTA

Al migdia del 24 de desembre, es va convocar a tot Catalunya, i Artesa no podia fallar, una cantada de nades per reclamar la llibertat dels presos polítics.

Un nou acte reivindicatiu va tenir lloc el diumenge 7 de gener on, un grup de persones es va reunir a quarts d'una del migdia al carrer Europa per tal de dur a terme una acció reivindicativa per demanar la llibertat dels nostres dirigents polítics i representants de la societat civil, que l'Estat espanyol manté empresonats degut al procés d'independència de Catalunya, des de fa més de 100 dies. Així, es van enganxar diferents llaços grocs, missatges de suport i crides a la llibertat en els arbres i diferents punts de la plaça.

A més d'aquests dos actes més importants, s'han

produït durant aquests darrers mesos concentracions de jubilats en protesta pel desgovern en el tema de les pensions i més concentracions demanant la llibertat dels presos polítics.

Cantada de nades pels presos polítics.

Acte al carrer Europa.

Concentració dant l'Ajuntament.

TALLER DE GANXET

Els dies 25 i 26 de gener passats, l'Associació de Dones *La Pubilla* va dur a terme un taller de ganxet amb bosses de plàstic per a tots i totes els que ho desitgessin. El taller va tenir lloc a l'Hotel d'entitats ubicat al primer pis de la sala de Teatre Municipal. En horari de 5 a 7 totes les participants van poder gaudir de les ensenyances de la Xesca Salué, encarregada de dirigir el taller.

NOU SECRETARI A L'AJUNTAMENT

El passat divendres 26 de gener es va celebrar el primer ple de l'Ajuntament on va participar el nou secretari d'Artesa, l'Ignasi Perramon, que va arribar al nostre poble a finals de l'any passat per substituir l'Anna Maria Gallart, que va deixar el càrrec a finals de la primavera passada.

ASSEMBLEA DE LA LLAR DE JUBILATS

El passat dissabte 28 de gener, la Llar de Jubilats va celebrar l'assemblea anual de socis i sòcies, al seu mateix local social. L'assemblea estava convocada a 2/4 de 12 del migdia en primera convocatòria i mitja hora més tard en segona. Durant l'assemblea es van tractar els diferents punts de l'ordre del dia, essent el principal, el canvi dels membres de la junta.

En un altre ordre de coses, el passat 9 de febrer va finalitzar el taller de memòria que en els darrers mesos la Llar de Jubilats ha dut a terme. El qual ha estat organitzat pel Consell Comarcal del Segrià i NeuroLleida, servei de l'associació ASPID especialitzat en el tractament i prevenció de les afectacions neurològiques, i que s'havia iniciat el passat mes d'octubre amb una notable participació de persones grans del nostre poble.

Recompte de vots del canvi de junta.

Assistents a l'assemblea.

El membres de la junta.

Taller de memòria.

INSPECCIÓ TÈCNICA DE VEHICLES FITOSANITARIS

El dijous 8 de febrer, entre les 8 del matí i la 1 del migdia, va tenir lloc a l'aparcament del recinte de les piscines la revisió tècnica anual de vehicles i maquinària agrícola.

FESTA DE SANTA ÀGUEDA

Un any més, l'Associació de Dones *La Pubilla*, va organitzar una sèrie d'actes en honor a la patrona de les dones, Santa Àgueda.

El dissabte 3 de febrer, a partir de les 9 de la nit, a la sala del Teatre Municipal hi va tenir lloc el tradicional sopar de Santa Àgueda, en el qual, després d'uns anys d'obrir la festa a tothom, ha tornat a ser una festa només per a dones. Després

Processo de Santa Àgueda.

de degustar el menú preparat per l'ocasió, la festa va continuar amb l'animació per part d'en Josep Rebull, que va fer ballar a totes les assistents fins ben entrada la matinada.

A l'endemà, diumenge 4 de febrer, a les 10 del matí, tot i el risc de pluja, hi va haver la tradicional processó i tot seguit missa de Santa Àgueda. En acabar, hi va haver coca i xocolata desfeta a la Casa Parroquial per a tots els assistents.

Coca i xocolata de la festa de Santa Àgueda.

ACTIVITAT TEATRAL

Durant els mesos de gener i febrer, l'activitat teatral ha continuat essent protagonista els caps de setmana, així el 14 de gener es va representar l'obra *Antígona (o les infants terribles)*, a càrrec de Lídia Serret i Albert Baldomà, dos joves actors de Puigverd de Lleida, adreçada al públic adult, i que ens van fer gaudir d'una obra diferent, amb una posada en escena impactant.

El diumenge 28 de gener, va tocar el torn dels més petits, amb l'espectacle *Ai rateta, rateta*, interpretada pels actors Jèssica Martín, Cristina Codina i Ferran Enfedaque, representació dintre del cicle de teatre de Xarxa.

Representació d'*Antígona*.

El diumenge 11 de febrer, la companyia *La inestable 21*, companyia juvenil amb alumnes de l'aula Municipal de teatre de Lleida, va representar l'obra *Q*, guanyadora de la 14a edició del Premi Buero Teatro Joven de Catalunya en la modalitat no escolar.

Pel diumenge 25 de febrer, estava prevista la representació de l'espectacle de Xarxa *Universitari*, però que finalment es va suspendre.

Representació de *Q*.

CINEMA GENER-FEBRER

Dia	Pel·lícula
1 de gener	A 47 metros
6 de gener	Descontroladas
7 de gener	Tadeo Jones 2
21 de gener	Un italiano en Noruega
4 de febrer	Capità Calçotets
18 de febrer	Verónica
25 de febrer	Gilda

FESTES DE NADAL

Josep Ma Esteve

Com en anys anteriors, el tret de sortida de les Festes de Nadal el va donar el Festival per *La Marató de TV3* que organitza cada any l'Associació de Dones *La Pubilla*, a més de diferents activitats per recaptar diners per tal de destinar-los, aquest any, a la investigació de les malalties infeccioses. Així, durant el matí del diumenge 17 de desembre vam poder gaudir d'un vermut popular, d'una ballada de sardanes i d'un espectacle de màgia i humor a càrrec de Màgic Duo. Per la tarda, els assistents al festival vam poder delectar-se amb les veus dels nostres petits de l'escola *Els Til·lers*. També es van realitzar exhibicions d'acrosport o gimnàstica acrobàtica, de la representació d'un petit fragment d'una obra de teatre interpretada pels components del grup de teatre infantil i de ball/hip-hop corresponents a les activitats extraescolars que organitza l'AMPA de l'escola del poble, i l'actuació del grup de zumba dirigit per en Josep Rebull. Per cloure l'acte, va actuar el grup lleidatà EGO.

A l'endemà dia 18, l'Escola Municipal de Música Dalcroze, va oferir, a les 6 de la tarda, un concert de Nadal a tot el poble, on els alumnes de l'escola van poder mostrar tots els avenços que han fet durant els primers mesos de curs. Així, vam poder gaudir de les actuacions del grup de nadons i dels grup de pàrvuls, dels diferents grups corals, i combos de música moderna de l'escola, així com de l'agrupació de guitarres.

Concert dels alumnes de l'EMMA.

Concert dels alumnes de l'EMMA.

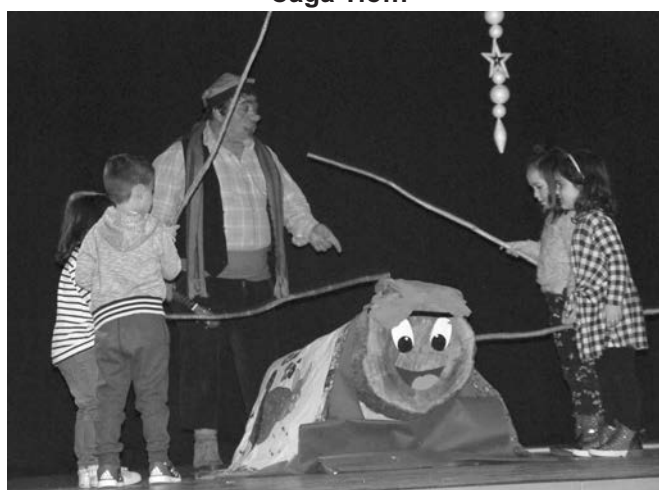

Com és tradicional per aquestes dates, els nens i nenes van poder fer cagar el Tió tant a l'escola, a casa, i el dia 24 de desembre també a la Sala del Teatre Municipal, on ho van poder fer amb un Tió gegantí. Tot aquell que va voler, ja fos petit com granadet, va poder fer cagar el Tió. En acabat, es va fer lliurament dels premis del concurs de decoració de balcons organitzat per l'Ajuntament. El guanyador del primer premi fou en Pere Mas, el segon premi fou per la Lídia Porqueras i el tercer per la Sílvia Horteu. Acabat el lliurament de premis, tots els assistents van poder menjar coca i xocolata.

Caga Tió!!!

Els grans també van fer cagar el Tió.

L'acte va ser amenitzat pel Pallasso Biel i els regidors de cultura Joan i Yolanda, i va comptar amb la col·laboració de Los Artesencs. Durant les Festes de Nadal hi va haver activitats per a tots els gustos. Així, durant tot el dissabte 23 de desembre es va disputar, al recinte del pavelló esportiu, un campionat de futbol sala. A 2/4 de 6 de la tarda es va fer lliurament dels premis a la sala del Teatre Municipal, i tot seguit hi va actuar el grup local Arockplegats.

El mateix dia 23, però a les 7 de la tarda, va tenir

lloc l'actuació de la Coral de Miralcamp, que va oferir un recital de Música de pel·lícules de tots els temps.

Primer premi del concurs de decoració de balcons.

El cant coral, de fort arrelament al nostre poble, va tenir una segona jornada el dissabte 30 de desembre, on vam poder gaudir de l'actuació de la *Coral La Primavera Artesenca* i de l'espectacle coral *Christmas Gospel* de la Coral Veus.kat.

Actuació de la Coral La Primavera Artesenca.

Actuació de la coral Christmas Gospel.

El jovent del nostre poble va poder gaudir de la Festa de la Nit de Nadal amb l'actuació de diferents DJ's durant la matinada del dia de Nadal. Però en tractar-se de les festes nadalenques no

podien faltar les celebracions típiques d'aquestes dates, la missa del Gall o la del dia de Nadal, la visita del Camarlenc reial primer, i de Ses Majestats els Reis Mags d'Orient després, que, puntuals a la seva cita, van arribar el 5 de gener per repartir els regals per les cases dels nens i nenes del poble. Sessions de ball per Sant Esteve i la Festa de Cap d'Any amb les celebracions particulars, celebracions multitudinàries ja sigui en bars i restaurants del nostre poble, com a la Sala del Teatre Municipal amb l'actuació de l'orquestra New Yok. Tot per donar la benvinguda al nou any 2018 com cal.

Els Reis Mags d'Orient.

Visita del Camarlenc.

Durant els dies laborables període nadalenc, l'AMPA de l'escola Els Til·lers amb la col·laboració d'Artesa Gym, va organitzar un parc esportiu de Nadal, on tots els qui van voler, van gaudir de la pràctica d'esports, de tallers de manualitats, de gimcanes, torneigs, exhibicions, concursos i moltes altres activitats.

Som escola catalana

PLURILINGÜE
INCLUSIVA
DEMOCRÀTICA

EDUQUEM EN ELS
VALORS DE
LA PAU
LA CONVIVÈNCIA
LA TOLERÀNCIA
EL RESPECTE

TREBALLEM PER LA
COHESIÓ SOCIAL I LA
FORMACIÓ INTEGRAL DE
PERSONES LLIURES I AMB
PENSAMENT CRÍTIC

Ho hem fet, ho fem i ho seguirem fent possible

CARNESTOLTES 2018

Josep Ma Esteve

El dissabte 17 de febrer, organitzada per l'Ajuntament d'Artesa de Lleida, es va celebrar la Festa de Carnestoltes.

Tots els participants es van començar a reunir a la plaça Albízieis a partir de 2/4 de 6 de la tarda. Per amenitzar l'espera, es va repartir coca i xocolata per, passats 2/4 de 7 de la tarda, iniciar la rua pels carrers del poble.

Disfresses.

Concentració dels participants.

Al voltant de les 8 del vespre, la comitiva va arribar a la sala del Teatre Municipal on es va llegir el manifest del Rei Carnestoltes i a continuació, vam poder ballar amb el Grup Crystal.

A les 9 del vespre es van entregar els premis als diferents guanyadors en totes les categories, així com als participants i als guanyadors del concurs de cartells del Carnaval 2018. L'acte d'entrega dels premis fou presentat pel sr. Postu, personatge conegut de les terres de Ponent que reivindica i promou els productes de les nostres contrades i el ser lleidatà.

En acabat, va continuar el ball fins prop de la mitja nit, moment que van prendre el relleu musical DJ'S Verdés, The Tallboys i Aleix Fontàs.

Rua del Carnestoltes.

Carrosses participants a la rua.

ACTES DEL 50 ANIVERSARI DE L'AGRUPACIÓ CULTURAL LA FEMOSA

Josep Ma Esteve

Començat aquest any 2018, des de l'Agrupació Cultural La Femosa, seguim amb noves activitats emmarcades en els actes del nostre 50è aniversari, algunes d'elles que per diferents motius no es van poder realitzar en el moment en què estaven previstes l'any passat.

Així, la primera activitat programada es realitzà el 28 de gener, amb una sortida a veure la representació teatral de l'obra *Casa de nines* a l'Espai 3 de Lleida, antic convent de Santa Teresa, obra inspirada en un dels llibres que el grup de lectura de l'Agrupació havia llegit en els darrers temps.

El divendres 9 de febrer, a 2/4 de 9 del vespre, va tenir lloc a la sala del Teatre Municipal una xerrada sobre *Com ens protegeix el sistema immunitari? És Selectiu? A càrrec de la Dra. Dolors Ciutat i Falcó.*

Conferència de Dolors Ciutat.

En un altre ordre de coses, l'Agrupació també participa en l'organització del Congrés sobre la pedra seca a les Terres de Lleida 2018, conjuntament amb el Centre d'Estudis Comarcals del Segrià, l'Institut d'Estudis Ilerdencs, el Centre d'Interpretació de la Pedra Seca de Torrebesses,

Amics de l'Arquitectura Popular, el Centre d'Estudis de les Garrigues, el Centre d'Estudis Literans, Grup de Recerques Terres de Ponent i el Centre d'Estudis Segarrencs. Aquest congrés es durà a terme a Lleida i a Torrebesses els propers 23 i 24 de març, conjuntament amb el Centre .

L'objectiu d'aquest congrés és generar sinèrgies entre tots els agents implicats en el reconeixement i la valoració d'aquests elements patrimonials per poder disposar de més eines que ens permetin millorar la seva protecció i preservació, establint-ne un veritable estat de la qüestió, elaborant propostes que dibuixin el camí a seguir amb el tractament d'aquest patrimoni i, en definitiva, reivindicant les construccions de pedra seca des de totes les seves vessants, arquitectònica, social, cultura, econòmica, paisatgística i mediambiental. El Congrés s'estructurarà al voltant de tres eixos temàtics: el patrimoni arquitectònic que representen les construccions de pedra seca; les funcions socials, econòmiques i mediambientals de les construccions de pedra seca i el futur de les construccions de pedra seca: usos complementaris, procés de patrimonialització i eines legals per la protecció del patrimoni.

La candidatura d'aquesta tècnica constructiva a Patrimoni Immaterial de la Humanitat i la reorganització del territori a conseqüència de diferents accions que tenen a veure amb la modernització de les explotacions agràries o amb el seu abandonament, ha fet veure la gran riquesa de construccions que formen part del paisatge d'aquestes contrades i la manca d'elements i eines de coneixement que ajudin en l'argumentació de la seva restauració, conservació i incorporació als inventaris locals i nacionals de patrimoni.

Cabana de falsa cúpula de la partida dels Colomers.

MOVIMENTS DE POBLACIÓ 2017

Josep Ma Esteve

Durant aquest any 2017, la població d'Artesa s'ha mantingut més o menys com en l'any anterior. Així, en el nostre poble hi havia censades 1553 persones a dia 31 de desembre. Per tant, en aquest darrer any els habitants del nostre poble han augmentat en dues persones respecte a l'any anterior 2016. A principis d'aquest any 2018 a Artesa hi vivim un

total de 811 homes i 742 dones.

Com és natural, el nombre de persones que viuen en una localitat fluctua molt. Persones nouvingudes, naixements, defuncions, matrimonis, etc. Com a curiositat, aquest any 2017 han nascut tantes criatures com persones ens han deixat. A continuació en teniu un resum:

POBLACIÓ TOTAL	1553 habitants
Homes	811
Dones	742

MATRIMONIS	4 parelles
-------------------	-------------------

MEJÍAS HERNÁNDEZ	JOSÉ
BARRIGA GUERRA	MARÍA PAZ
RIVAS BORREL	JOSEP MARIA
SOLÉ MODOL	EMMA MONTSERRAT
DOMÈNECH ESCABROS	JAIME
SÀNCHEZ ROMERO	ENCARNACIÓN
IGLESIAS CAPELL	MARCEL ERMENEGILD
PIERA BORJA	MARTA

NAIXEMENTS	12 persones
Nens	9
Nenes	3

JAIMEJUAN BOSCH ONA	ROGER	Ma ÀNGELS
SOLÉ ARBELAEZ VALENTINA	EDGAR	PAULA
GRANADOS OCAÑA MARC	DAVID	LAURA
MUÑOZ MUÑOZ MAURO	ADRIÁN	TUIXEN
EL JANATI AMIR	ABDELLAH	SOUAD
DOMÈNECH VILELLA FELIP	ORIO	ESTEFANIA
CARREIRO RURA DYLAN	FRANCISCO	IRINA
MARTINEZ MASSIP ADRIÀ	SERGIO	ANNA
LARA SOLANS ERIC	SAMIR	TANIA
PUY MARCO ELAI	DAVID	MIREIA
MOR PUY ADRIÀ	ANTONI	EVA
SÀNCHEZ LÓPEZ VALERIA	LUIS ALBERTO	LÍDIA MARIA

DEFUNCIONS	12 persones
Homes	9
Dones	3

TRAVESET MORA	JOSÉP
ARDANUY BOTA	JOSÉ ANTONIO
OLOMÍ PRAT	RAMON
DRUDIS PARIS	MARIA
MIQUEL TARRÓS	RAMON
CARRERA MOR	BNAVENTURA
DOMÈNECH GARRÓS	RAMON
MOR MORERA	JOSEP
BATLLE PORQUERAS	RAMON
FONT BONETA	JOSEFA
OLOMÍ DRUDIS	CONCEPCIÓN
ESCOLÀ LLOPIS	PAU

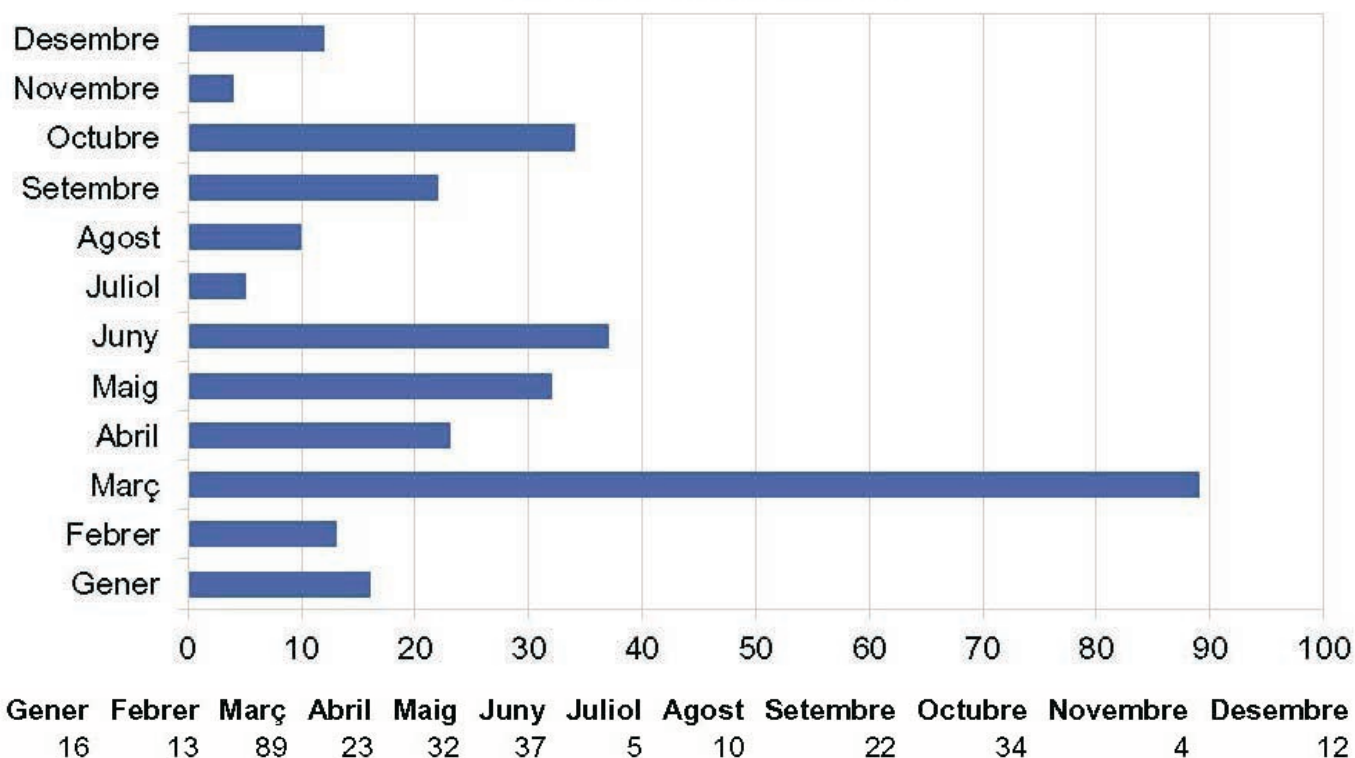
PLUVIOMETRIA 2017

Ricard Garcia i Ramon Serra

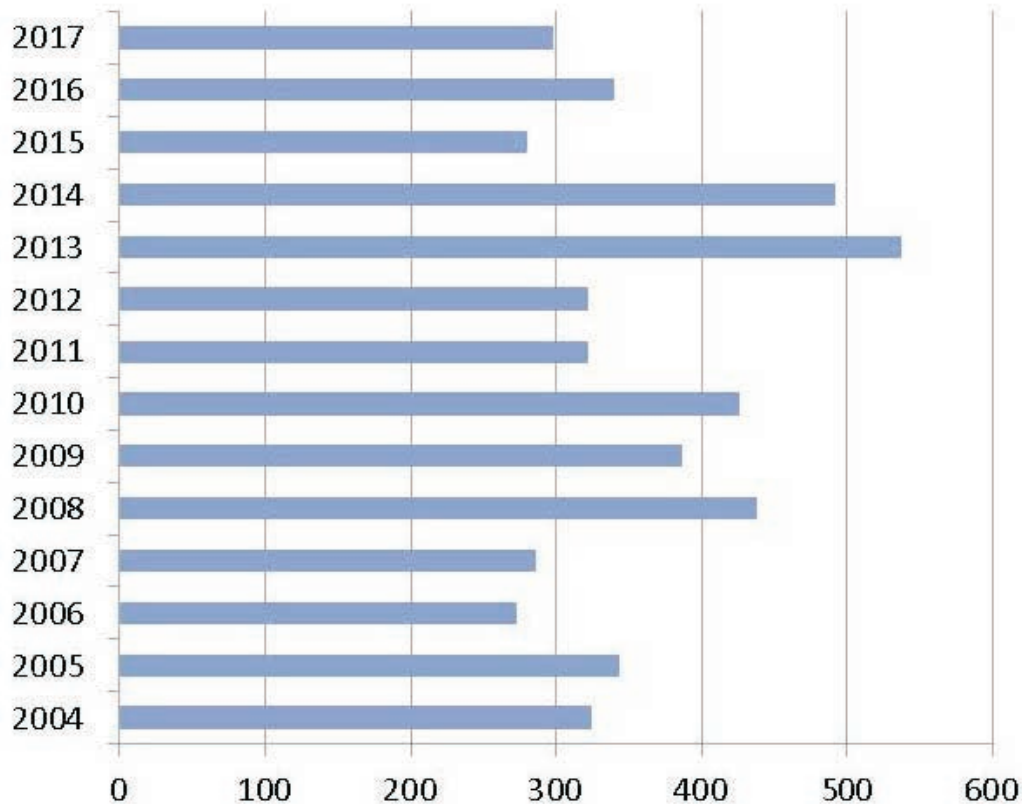
Data	Pluja diària	Acumulat	Data	Pluja diària	Acumulat
01/01	1	1	04/06	5	186
23/01	2	3	05/06	17	203
27/01	5	8	09/06	4	207
29/01	8	16	26/06	3	210
03/02	3	19	21/07	5	215
05/02	3	22	07/08	3	218
14/02	7	29	24/08	6	224
04/03	26	55	28/08	1	225
13/03	2	57	09/09	1	226
25/03	57	114	15/09	15	241
27/03	4	118	22/09	4	245
01/04	6	124	30/09	2	247
05/04	1	125	18/10	24	271
26/04	4	129	19/10	10	281
27/04	10	139	04/11	2	283
30/04	2	141	05/11	2	285
11/05	19	160	11/12	2	287
13/05	1	161	15/12	1	288
18/05	12	173	27/12	7	295
			28/12	2	297

PLUVIOMETRIA 2017

Pluviometria anual

Any	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Total	324	343	272	285	437	386	426	321	322	537	491	279	339	297

LA FESTA DE SANT ANTONI ABAD I ELS TRES TOMBS (ENTRE IMATGES I RECORDS IMPRECISOS)

Adolf Costafreda Castillo

La festa de sant Antoni Abat (el qual és considerat protector dels animals de pota rodona) era l'únic dia de tot l'any que sabia, per experiència dels altres anys, que aquest dia, el pare no em manaria cap feina. L'única feina, si la volia fer, era la d'estrijolar bé la mula per passar-li després aquell gros raspall que en lloc de pèl devia d'estar fet, penso, de tiges vegetals poc flexibles, però que deixava la pell de la mula ben lluenta. I tot això per portar-la a beneir davant de l'Església quan seria l'hora. La benedicció dels animals de pota rodona, llavors, era tot un espectacle. Per portar la mula a beneir, com que jo m'esperava sempre que toquessin les campanes a "beneir", resultava que quan hi arribava ja gairebé no hi havia lloc per cap més mula. Sempre m'havia de quedar per allà a cal Cosinet. Hem de tenir en compte que les mules, matxos, cavalls i someres, omplien des de cal Bosch tot el carrer dels Gallart, carrer del Portal, la Plaça Major ben atapeïda fins a la Font (avui banc BBVA). Els pagesos anaven a presentar (diguem-ne la societat pagesa d'Artesa) les mules i matxos joves que havien comprat durant el darrer any i els altres pagesos felicitaven els seus propietaris i els donaven les seues opinions i bons auguris.

La festa de sant Antoni consistia més que res en la benedicció dels animals. A la tarda, és clar, feien ball. Però, per allà a mitjans dels anys quaranta (entre el 43 o 44, no ho recordo bé), des de l'Ajuntament es va voler donar un impuls nou a la festa i per aquest motiu es va organitzar el que en altres pobles ja es feia: ELS TRES TOMBS. Es van anunciar concursos amb premis als animals més ben guarnits i, fins i tot un premi a la carrossa més ben guarnida. No tinc cap record sobre el nombre de participants que hi va haver. Sí que em sembla recordar que el premi al millor carro guarnit va quedar desert perquè no n'hi havia cap, de carro, però sí que hi va haver animals guarnits. La mena de processó que es va formar anava en capçalada pels escolanets de la parròquia encapçalada per l'Eugeni, els quals, acompanyant-se amb picardes, cridaven: "Sant Antoni Abat, tothom a beneir". De participants adults només recordo (perquè era del carrer del Fossar Vell, prop de casa), l'Eloi Arbonés, el cavall que portava (segurament una mula) anava amb uns guarniments semblants al de les mules per enganxar-les al carro, però molt més lluents i, l'Eloi anava com de genet medieval vestit d'època. Hi havia més disfresses, és clar, però dins del meu record no en puc identificar cap més. Entre la gent més jove (tot i que no sé si hi havia premis per grans i per petits) tinc ben present una parella de xiquets (un xiquet i una xiqueta) que van guanyar

un primer premi. Eren el Jaumet de la Mília i la Magdalena de cal Peret del Pere que representaven, amb una somera, la fugida a Egipte de la Mare de Déu i sant Josep. La Magdalena anava vestida per l'ocasió; sobre la somera, amb les dues cames cap el mateix costat, asseguda en una mena de sella especial (no sé si portava algun nino a la falda). Sant Josep, el Jaumet, anava a peu, vestit amb túnica i perruca i una llarga barba, en una mà portava la vara i amb l'altra estirava la somera. Comptant que tots dos no tenien més de sis o set anys, van ser els concursants més aplaudits. Conservo una imatge a la retina dels meus ulls de la vigília de sant Antoni, no sé si del primer any o del segon. Aquell dia vaig anar a casa de la meua padrlna de cal Peix que era davant de ca la Felicitat. En aquells moment, la Felicitat estava folrant amb corbates velles el bridó de la seua somera que l'endemà el seu fill Josep havia de portar als Tres Tombs, però que no sé si hi va anar o no. El segon any, la parelleta que anava a Egipte va repetir. La Magdalena portava unes faldilles tan amples que estirades com les portava li arribaven del coll de la somera fins a la cua. El seu pare, de tant en tant les hi estirava perquè la gent pogués llegir un escrit que havien fet a la faldilla amb lletres de paper enganxades.

Suposo que per la poca participació que hi va haver, els TRES TOMBS es van fer només durant dos anys. I fins aquí tots els records que conservo de la festa dels TRES TOMBS del dia de sant Antoni. Penso que aquest article, almenys pot servir per deixar constància que a Artesa s'havien fet els TRES TOMBS.

Imatge de la fugida d'Egipte.

DOMUS DOMINI. ELS CENTRES COMERCIALS (1)

Miquel Carrera Castellví

Pot semblar estrany que des d'una revista d'opinió i informació local com hi diu a la portada, trobem un article sobre els centres comercials; massa experiència local en això no tenim, però rodadors com som n'haurem de vist de tots els colors. Per la majoria de nosaltres jo crec la primera experiència de centre comercial va ser en descobrir el Pryca (no m'acostumo a la moderna nomenclatura i serà per mi sempre el Pryca, ves), allà dalt del passeig de Ronda, potser cap a mitjans dels 80. No en tinc record d'anar-hi als començaments, però sí que recordo veus que asseguraven que el peix i la carn eren de bona qualitat. Va ser un boom per tota Lleida, i va ser un boom o un catacraf pel comerç: l'inici de grans canvis. Ara quan hi vaig per barallar-me, és un dir, amb els venedors d'empreses de telefonia veig que no ha canviat tant ... els dos o tres pisos de pàrquing, foscos i asfíxians, la cinta de pujar, la galeria comercial (el passadís d'entrada, vaja, amb botigues diverses) i ja després el caos de prestatges i passadissos, carros de la compra i poc espai en general. Hi va haver un temps a la meua vida, on hi anava un cop per setmana per allò de la logística alimentària, i tornar-hi també és un temps de record d'allò.

Alguns de vosaltres però, més rodats, més de món potser ja us vaueu estrenar en això del maxi-comerç amb la descoberta de "El Corte Inglés", en una visita a Barcelona o en una excursió a Saragossa. No en tinc experiència habitual, però sí que recordo haver-me fixat en que no hi havia ni hi ha finestres, i això que ocupen solars ben orientats, els punyeteros. I és que ... tot és una estratègia de compra: ben centrats en el producte, en els productes, sense res que ens distregui del que ens ofereixen ... Treballar allí dintre també ha de ser un pèl angoixant, no trobeu?

Però us volia parlar més enllà de botigues, de grans superfícies i pàrquings claustrofòbics. Us volia parlar dels centres comercials; tota una aglomeració de botigues i magatzems acompanyats d'una àmplia oferta d'oci amb cines i llocs on menjar. Durant un any vaig ser-ne un usuari habitual a la ciutat on vivia. Allí van créixer dos centres comercials en els anys daurats del boom immobiliari a les afores de la ciutat, on va caldre fer-hi totes les infraestructures perquè poguéssim acudir a comprar al mig de nores ... I era això, primer hi anaves a comprar menjar, perquè hi havia una varietat

esfereïdora a la gran superfície d'alimentació i neteja, i ja després tenies l'oci per si t'anava bé berenar-hi, o que sé jo ... jugar una partida de bitlles. L'ús del centre comercial passà a ser rutinari, una rutina setmanal, i arribà que no hi havia cine, sinó era al centre comercial i qualsevol sala de la ciutat poc a poc s'anava apagant ...

He canviat de ciutat i cultura, i resulta que torno a viure prop de centres comercials; potser us sonarà el nom de Baricentro ... un enorme complex a la vora de la famosa AP7, al Vallès i a les portes de Barcelona. Llegeixo ara que és el centre comercial més antic de casa nostra, i que va començar a funcionar el 1980. És enorme, immens i incompreensible: no hi ha vegada que hi entri que no em senti una mica perdut, i encara no sé del cert quants pisos realment té, perquè això ..., no me l'acabo de conèixer.

Si voleu viure una experiència d'humanitat, un veritable treball de camp sobre la sociologia de la classe treballadora, agafeu un dissabte a la tarda i mireu de ser allí cap a les 5 de la tarda, potser millor a les 4 per trobar aparcament. I vindrà el descobriment del que compra la gent per passar la setmana, de si val la pena canviar dues o totes les cobertes del vostre cotxe, olorar mantega i sucre en dosis elevades, escoltar converses sobre els nous pentinats que es fan, o si convé un repàs a les ungles. Serà tot això i molt més ... gent, gent, carros, cotxets, nens, joves, adolescents, gossos, i quan ja penseu que s'acaba ... cotxes, cotxes i cotxes. Aneu-hi, si us plau ... i a la fi sentireu segur una crida a la vida eremítica, buscant potser de fundar una cartoixa aquí, en la soletat de la vall de la Comasala.

Baricentro.

A LA RECERCA DE LA FELICITAT

Roger Gil Barberà

T'has preguntat mai quant vals tu com a persona? Segons Víctor Küppers, formador i "coach" de la Universitat de Barcelona, el teu valor com a persona és igual a la suma dels teus coneixements i habilitats multiplicat per la teva actitud. Què vol dir això? Que els teus coneixements sumen; que les teves habilitats sumen; però que és la teva actitud la que multiplica! En altres paraules, el que Küppers ve a dir és que tant les teves habilitats com els teus coneixements són importants. De fet, no hi ha res més perillós que un inútil molt motivat. Però allò realment rellevant és que l'actitud és el pal de pallar d'aquesta fórmula. Avui dia, hi ha més de 7.400 milions de maneres de ser feliç. Segurament, n'hi ha una per a cada persona que viu al planeta blau. Però a mi m'agrada pensar que tots aquests mètodes passen per un mateix punt: tenir un alt valor com a persona, o com expressa la fórmula de Küppers, tenir una gran actitud.

I què podem fer nosaltres per tenir una gran actitud, és a dir, per ser feliços? El professor ho resumeix en quatre grans punts. En primer lloc, és important agrair més. Com va dir la psicòloga Silvia Congost a L'ofici de viure de Catalunya Ràdio: "Quan agraim, activem emocions molt plaents en el nostre interior i hauríem de fer-ho més".

En segon lloc, segons el "coach" hispano-holandès, és vital saber relativitzar. La vida està plena de drames, i tant! Qui no ha tingut un malalt de càncer a la seva família? Qui no ha patit la mort d'una persona estimada? O, si més no, qui no coneix un familiar major de 50 anys que està a l'atur? Això són drames i, en conseqüència, s'entén que qui els pateix pugui tenir la moral baixa. Però la resta, per justícia divina, no ens ho podem permetre. Perquè nosaltres no tenim drames. Nosaltres, l'únic que tenim són situacions a resoldre.

En tercer lloc, el formador de la Universitat de Barcelona assegura que quan tenim il·lusions anem com un "tiro". És la nostra responsabilitat tenir il·lusions perquè si no en tenim, segons ell, anem fosos. Pensem-ho bé: Quant val fer un passeig per la muntanya? Quant costa fer unes cerveses amb els amics després d'una "pachanga"? En l'època daurada del capitalisme sembla que tots plegats haguem oblidat que les millors coses a la vida són gratuïtes! De fet, si guanyes el partit, probablement les cerveses et sortiran de franc.

Finalment, el quart i últim punt de Küppers és que hem d'aprendre a ser optimistes. Ben mirat, el pessimisme i l'optimisme són dues cares d'una mateixa moneda. Llavors, per què podent gaudir del paisatge decidim anar capcots? És evident que hi ha motius per queixar-nos, i en temps de crisi

encara més, però a poc a poc hauríem d'anar substituint els nostres planys pels "què puc fer jo en aquesta situació". Com diu la dita: "Davant d'un problema, els covards busquen culpables i els valents, solucions".

Així doncs, què hem après després de llegir aquests quatre grans punts? Res de nou sota el sol! En un món on prima la rapidesa i la superficialitat, on dinem en restaurants de menjar ràpid, on volem deixar de fumar en 3 simples passos i canviar la nostra vida llegint un llibre, si pot ser curt millor que millor, no recordem el que és important de debò. Perquè com diu el professor Küppers: "El més important a la vida és que el més important sigui el més important". Al cap i a la fi, tots sabem el que és important. La família, tenir relacions sanes, ser generosos, saber perdonar, acceptar-se, viure el moment i moltes altres coses són importants en aquesta vida. Però, com en el llibre "1984", treballem en el raonament contradictori d'Orwell, és a dir, creiem veritats que sabem del cert que són totalment falses. Actualment, creiem que som populars en funció de les amistats que tenim a Facebook; graciosos per la quantitat de RT's que acumulem a Twitter; i fotògrafs per penjar 4 imatges de peus a Instagram. Com diu l'actor Adrien Brody en la pel·lícula "El professor": "Quantes persones creuen que per ser feliçes han de ser atractives, famoses i tenir diners?". És important distingir l'èxit de la felicitat. Sovint una exclou l'altra. En resum, en aquest món tan superflu que ens ha tocat viure cal recalcar que la salut mental, igual que la salut física, s'estudia i es treballa perquè, com diu Plató: "La felicitat de vegades és una benedicció però generalment és una conquesta".

EMPACAR

Felip Gallart Fernàndez

Les màquines empacadores, o embaladores, van fer desaparèixer els antic pallers que antigament s'utilitzaven per emmagatzemar i assecar la palla. L'empacadora era un artefacte mogut a mà, on la palla es comprimia primer amb els peus i tot seguit amb una premsa moguda per dues palanques. Amb unes agulles llargues de ferro els empacadors feien passar els filferros que, ben nuats, donaven forma a les paques o bales de palla. Obrien la porta del davant de la premsa i retiraven la bala de palla.

Als coberts i als pallers, les paques de palla ocupaven només una cinquena part del que hagués estat als antics pallers. Els pagesos així guanyaven temps i espai i podien aprofitar millor la palla que després tenia moltes aplicacions com a aliment, neteja i jaç dels animals, per reincorporar-la al terreny i fins i tot com a material de construcció, completant així tot el cicle dels cereals.

I aquesta ha estat la crònica de l'experiència de l'Agrupació Cultural la Femosa per recrear algunes de les tasques de la pagesia tradicional d'Artesa de Lleida durant la primera mecanització del camp. Una experiència que vam començar l'11 de desembre de 2016 amb la sembra d'espelta de forma tradicional en un bancal del nostre poble proper a l'ermita de sant Ramon i que ja vam publicar al número 285 de la nostra revista i que cloem aquí amb la feina d'empacar, la darrera etapa del projecte, que també hem recollit en un documental que ben aviat posarem a l'abast i servei dels estudiosos, de tots els artesencs i artesenesques i dels simples afeccionats al tema. Agraïm a totes aquelles persones que ens han acompanyat en aquesta aventura, perquè ho han fet de forma absolutament desinteressada, sense la seva participació aquest treball no hagués estat possible. Així ho hem fet i així us ho hem volgut explicar.

ARXIPÈLAG DE PARACAS. LES PEDRES D'ICA. LES LÍNIES DE NAZCA: ELS MISTERIS MÀGICS DE PERÚ

Joan Ramon París Oró

Al sud de l'extens territori que un dia formava el virregnat del Perú, es troba un paradisiac arxipèlag situat enfront d'una desèrtica línia costanera. El lloc es troba bastant distant de Lima i recordo vagament que per arribar vaig haver de realitzar un viatge d'una nit amb el perill que suposa estar a mercè d'un taxista alcoholitzat. Amb més pena que glòria, cansat i exhaust em vaig acostar a un vell paradior situat enfront el litoral, vaig prendre un bon desdèjuni mentre observava l'onatge, deixant que la brisa marina impactés al meu rostre. No vaig trigar gaire temps a pujar a bord d'una barca que em transportaria, en un dia assolellat, rumb cap a aquelles illes. Des del meu privilegiat observatori vaig poder observar l'aspra terra, en la qual les muntanyes, sense amb prou feines vegetació, anaven a morir a l'oceà. Igual que en el nostre litoral ens trobàvem amb petites cales, en les quals es podien veure estranyes i atrotinades embarcacions.

Mentrestant, no deixava de preguntar-me com els pescadors podien arribar amb els seus utensilis en aquelles remotes zones on no hi havia res. Així va continuar la travessia fins arribar, observant estranyes línies que solcaven les àrides muntanyes. Aquestes tenien la forma d'ocells que desplegant el seu ampli plomatge semblaven volar en un immens buit.

No vaig trigar gaire temps a arribar a aquells petits illots de fàcil accés. Les belles platges estaven situades enfront de majestuoses roques de banús, en les quals la seva negror quedava accentuada en contrast amb el verd oceà. Robinson Crusoe va haver de passejar per paratges com aquests, aïllats del món, construint una improvisada cabanya en un lloc com aquell, en el qual les reduïdes cales, la brisa, "el silenci" forma un tot homogeni. No obstant això, el més singular de Paracas estava encara per descobrir. Amb prou feines transcorreguts uns instants, observo com els corrents marins abans fosques, es van omplint

Platja de Paracas.

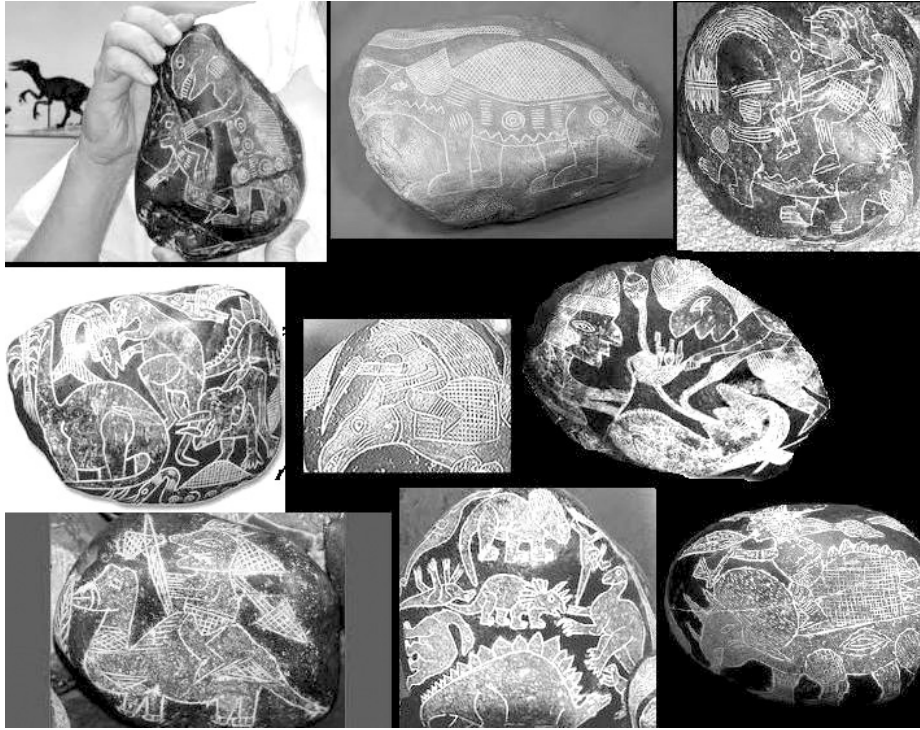
gradualment de vida, de com estranys caps negres apunten, rostres amb estranys bigotis somriuen al visitant a manera d'inusual benvinguda. Els lleons marins sorgeixen majestuosament de les aigües, per caminar feixugament per les ribes, marcant un territori que per dret els pertany, fent-ho elegantment, amb amplis i francs somriures. Així gradualment la platja es va omplint de diferents espècies, lleons, morses, foques, pingüins formant grups compactes, expressant-se en crits monocords.

L'àmplia zona de banys es fragmenta i es descompon en amplis brisalls d'espècies, convertint-se en un gran centre de tertúlia a la llum de l'ampli sol. Però el més sorprenent és la reacció que els provoca la presència humana, ja que en comptes de fugir, d'amagar-se davant un depredador com l'humà, s'acosten per mostrar la seva hospitalitat. I així, els lleons i les foques s'exhibeixen davant meu, em presenten els seus jocs, xisclant d'alegria, lliscant per l'aigua, igual que sirenes amb la finalitat que tingui constància de la seva aparatosa, grandiloqüent, magnífica exhibició.

Llavors m'adono que no hi ha cap necessitat d'anar a unes Galápagos, on potser la fauna es troba molt més desprotegida davant l'assetjament que els poden fer els turistes. Aquí en l'arxipèlag de les Paracas, on el corrent fred de Humboldt aconseguix el miracle de topar-nos amb la fauna àrtica, es troba un d'aquells paratges en els quals assaboreixes amb intensitat la plenitud de la vida. No és d'estranyar que en aquests entorns Darwin se sentís prou inspirat per realitzar la seva magna obra. Però abans que ell, és segur que Malaespina va fer "un aturada en el camí" en aquest arxipèlag, per classificar totes les espècies que habitaven els regnes de Carles Tercer.

Després d'un matí inoblidable, arriba el moment de partir, potser el més dolorós per a l'ésser humà quan en estendre la mà, sent una sensació de pèrdua, d'apesarat comiat. Mentre el motor s'engega, els animals marins ha manera d'inusitat festeig em persegueixen, anhelant que els expressi no se sap quina cosa. En tot cas era un senyal d'amistat, de companyonia, d'un "a reveure", del fidel reflex de com existeix una interconnexió entre els éssers vius que habiten un bell planeta anomenat terra. Entre les mogudes aigües apunten milers de caps que abasten tota la línia de l'horitzó, amb inusitada alegria sembla que cridin: no t'afligeixis, que aquí deixes uns amics sempre disposats a consolar-te.

Pedres d'Ica.

Les pedres d'Ica: Civilitzacions misterioses

És un home fosc, amb port de cavaller antic, alt com un pi, tan eixut com els rancis ascetes, lluix posats aristocràtics a l'ús de la "vella escola". Camina pausadament, movent uns blancs bigotis que apunten per sota de les muntures òptiques, ara i adés es para i mira al públic per tenir constància del domini que exerceix sobre l'escena. La seva casa és un bell casalot situat al centre del poble, dominant la vida que transcorre en aquell plàcid lloc. He entrat en els seus dominis amb la vaga esperança que em mostri els múltiples secrets que amaga el seu imperi. I el doctor Cabrera, que així es diu el nostre home, amb els seus acusats gestos teatrals es mostra disposat a mostrar-me una gran part dels seus estranys secrets. La sala en la qual ens trobem podria assemblar-se a aquells clàssics laboratoris antics on els alquimistes es dedicaven a establir innumbrables proves amb les quals poder aconseguir la pedra filosofal. En aquest cas les atapeïdes vitrines es troben curulles de multitud de còdols gravats, moles mil·lenàries dipositades en el sòl s'erigeixen cap al sostre realçant una presència que provoca fascinació. En un despatx antic, envoltat de vells llibres oberts, escampats sense cap ordre ni concert es troben les ulleres del doctor, com si estiguessin suspeses en el buit.

La seva veu és clara, sòlida, contundent, dirigida amb l'acusada convicció del més fervent creient. Aquest home estudiós, entrat en anys, pràctic en tot tipus de recerques, va descobrir el seu "sant grial" quan va topar, d'imprevist, amb pedres estranyes que presentaven dibuixos inexplicables. A poc a poc va realitzar prospeccions

arqueològiques properes al poble on les troballes es van succeir, i les composicions d'aquells gravats a la roca es van fer més inexplicables. Allò li va canviar la vida, va deixar la medicina i es va dedicar a investigar els resultats d'aquests descobriments.

Si el que revelaven aquelles pedres era autèntic, transformaria l'esdevenir de la història, quedaria alterat el curs de la civilització, fins al propi origen de l'ésser humà.

El que mostrava el doctor Cabrera en aquella immensa sala alterava tot el que es pot imaginar, ja que les enormes pedres negres ens parlaven de civilitzacions desconegudes per a l'ésser humà. Les recerques sobre l'origen d'aquelles estranyes inscripcions es

remuntaven a centenars de segles anteriors a qualsevol civilització coneguda, però els dibuixos expressaven amb "pèls i senyals" l'avançada que estava aquella cultura.

En aquells gravats que recorden la pintura primitiva, amb figures humanes summament estilitzades, es podia observar amb estupor un sorprenent desenvolupament tecnològic. En alguns d'ells, es poden observar esculpits en la pedra, com uns indígenes emplomats, abillats amb petits esllips, utilitzen uns precisos instruments quirúrgics. S'observa la pacient estesa en una taula i com és intervingut escrupolosament en un trasplantament de cor.

És llavors quan et preguntes com una cultura desconeguda, datada en milers d'anys anteriors al que històricament es coneix com a inicis de la civilització, podrien disposar d'aquestes tècniques tan avançades.

En la famosa estela de l'astronauta, es pot observar amb gran nitidesa com un indígena emplomat està vestit amb casc espacial, assegut en una cadira giratòria a l'interior d'un coet, amb una postura que expressa els instants d'incertesa abans que es produeixi l'enlairament.

Sens dubte les pedres d'Ica apunten pel cap alt inexplicable de la història i fa pensar en la probabilitat que sorgim de civilitzacions superdotades. Que igual que les antigues cultures en un moment determinat van entrar en crisi, provocant la seva desaparició de la faç de la terra. El que expliquen són testimoniatges que mereixen ser tinguts en compte encara que s'apartin de la història oficial.

Les línies de Nazca: el món astrològic
Nazca té una naturalesa desèrtica, està situada

sota el clima rude, desagradable de l'altiplà. Per arribar fins a aquest lloc cal creuar moltes carreteres, sortejar in comptables corbes, recórrer nombrosos camins que condueixen cap a la fi del món. Si hi ha un lloc al planeta on puguem palpar el buit, aquest és sens dubte Nazca. No obstant això és en aquest lloc, on es troben uns signes amb prou feines visibles per a l'ull humà i que tan sols és possible contemplar "a vista d'ocell", línies que esquincen la terra, segellant estranys símbols al·legòrics.

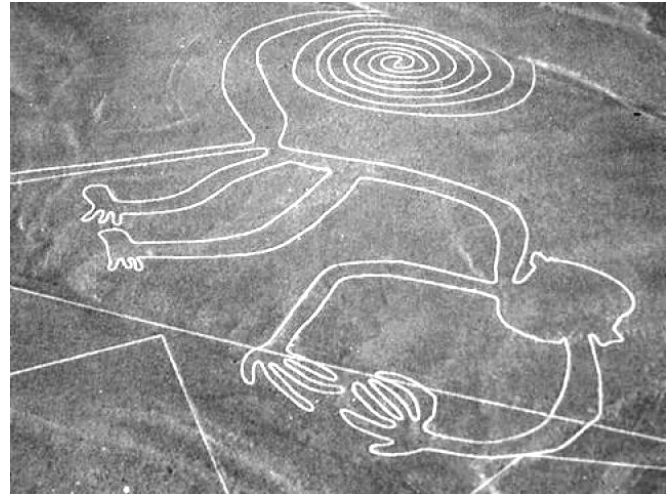
Des del cel, l'avioneta descriu òrbites sobre l'aspre altiplà, amb prou feines es veu ni un ànima, sembla que no creixi ni un arbust en aquest territori foguejat per les boires i el fred. De sobte, una gegantina pista d'aterratge s'observa ancorada a la meitat del no-res. No és difícil imaginar que en aquest precís lloc era on les civilitzacions d'un altre món repostaven les seves naus enmig d'aquella terra inhòspita. No obstant això, queda el dubte, el perquè d'aquesta elecció. ¿És que per ventura aquells éssers de suposades civilitzacions superiors volien preservar els seus secrets ocultant els seus preuats tresors en el més profund d'aquells turons? ¿O per ventura consideraven aquella terra erma com una àrea màgica, amb "càrrega energètica" per enrobustir els seus cossos i enaltir les ànimes? No trigo gaire a veure des de la finestreta, una estranya i gegantina cua d'un animal halat. Aquesta, està formada per estranys cercles concèntrics en forma d'ones que s'expandeixen geomètricament pel sòl estepari. La meua vista segueix les sinuoses línies fins que descobreixo una enorme forma de colibrí. Em fixo més detingudament en l'enigmàtica figura i observo fins on permet la vista, diversos signes de tipus astrològic entrelaçats amb els solcs de la "gran cua".

Una mica mes enllà, el que s'albira és un enorme simi disposat a saltar sobre una figura imaginària. No hi ha expressió en el seu rostre, aliè a qualsevol tipus de sentiments, de sobte t'envaeix una sensació d'equanimitat o buit.

Així, van emergint figures de diferent grandària que tenen com a principal funció ser vistes des del cel. Si tenim en compte que en les cultures precolombines no existien ni avions ni helicòpters, ¿quin sentit té la creació de grans dibuixos als quals tan sols poden ser vistes des de les altures?. La resposta és un misteri, però tot obeeix a una raó, semblen "fars" o "punts emergents" que servien com a referència a les naus espacials amb la finalitat de facilitar les operacions d'enlairament o aterratge.

Després del passeig aeri, tinc l'estranya sensació que l'ésser humà encara que s'obstini a donar explicacions plausibles a tot, existeixen molts

fenòmens que escapen a tota lògica. I crec que potser és millor que sigui així. L'inexplicable, l'inabastable, fa que ens adonem de les nostres pròpies limitacions, que ens observem com a éssers fràgils amb un insondable afany de superació.

Línies de Nazca.

LA RECOLLIDA P.AP. A ARTESA DE LLEIDA. 2017

La taula següent presenta els quilos i els percentatges dels dos darrers anys. El pes total de l'any 2017 és de: 441.210 kg (sense comptar la fusta, roba, piles...). Els percentatges només els hem tret dels materials que mesuren la nostra capacitat de reciclar i que hem separat (paper-cartró, envasos i plàstics, vidre, matèria orgànica i rebuig). La situació òptima serà quan de cada un d'aquests materials, recollim al voltant del 100% i l'apartat de rebuig quedi reduït al 12'5% del total. En aquest any 2017 el **rebuig hauria de ser de 55.151 quilos** (davant dels 260.440 que produïm) mentre que l' **orgànic**- que és un 47'5% de la brossa- hauria de pujar fins als **207.368 quilos** i en realitat només n'hem fet 89.560) no arribem ni al 50% i hem baixat 3 punts de l'any passat.

Any 2016			destinació	Any 2017			destinació
MATERIALS	Quilos recollits	Percent.		MATERIALS	Quilos recollits	Percent	
Paper-cartró	35.533	56'6%	Alier de Rosselló	Paper-cartró	32.800	49'56%	Alier de Rosselló
Envasos i plàstics	29.694	70'87%	Ecoembes	Envasos i plàstics	26.070	59'08%	Ecoembes
vidre	26.890	91'68%	Ecovidrio	vidre	32.340	100%	Ecovidrio
Voluminosos Electr.(grans)	2.081	-----	Reciclatge ERP Esp.	Voluminosos Electr.(grans)	1.380	---	Reciclatge ERP Esp.
Electr.(petits)			Ecoasimel.	Electr.(petits)			Ecoasimel.
Ordin. TV...			Ecolec	Ordin. TV...	1.050		Ecolec
piles	250	----	reciclatge	piles	40	---	reciclatge
Medicaments	53	----	SIRE	medicaments	53	---	SIRE
Oli de cuina	---	----	Deixalleria CC Segrià	Oli de cuina	100	----	Deixalleria CC Segrià
Bombetes i Fluorescents Làmpares	600	----	Ambilamp	4art any	37	----	Ambilamp
Fusta	6.700	----	Agrosca Alguaire	fusta	12.880	----	Agrosca Alguaire
Roba	2.930	----	Càritas	4art any	3.350	----	Càritas
Orgànic	91.021	46'2%	-Compostat Montoliu	Orgànic	89.560	43'18 %	-Compostat Montoliu
Rebuig (1)	235.885	Cal reduir	-Abocador Comarcal	Rebuig (1)	260.440	Cal reduir	-Abocador Comarcal
TOTAL	424.887			TOTAL	441.210		

El grup de PAP (recollida Porta a Porta) d'Artesa, l'Ajuntament i la gent conscienciada en temes mediambientals, estàvem contents perquè amb els quilos recollits al 2016 havien pujat deu punts respecte al 2015, però en comprovar els resultats d'aquest 2017 ens hem decepcionat, ja que hem baixat bastants punts en tots els materials, només hem pujat amb el vidre i hem produït 24.555 quilos de rebuig més, això explica la baixada dels altres materials ja que estan al rebuig, només cal mirar la gràfica comparativa. Conclusió: no anem bé. Però no podem abandonar un projecte meritori que ens ha dignificat i ha construït a formar part de la fesomia d'un poble capdavanter en matèria mediambiental. Per tant **caldrà valorar** cadascun dels punts que ens van ajudar l'any anterior i afegir-ne si cal:

1-La **nova ubicació dels materials de reciclatge** que eren llaminers per alguns passavolants i que ens els preniem habitualment (paper-cartró i electrodomèstics). Veure si es mantenen.

2-Revisar el treball de **control i d'engrescament que va fer el Grup Local de Recollida PaP** que va pactar millores amb les botigues, empreses, bars i restaurants de la població per tal que se sumin al reciclatge.

3-Començar la segona fase d'engrescament, **informant famílies i barris** poc sensibles.

4-La **participació més decidida de l'ajuntament** i en especial del personal i regidories que hi estan relacionades.

-El **Segrià és la comarca de Catalunya que té un percentatge més baix**, menys del 30%. Artesa, naturalment, és la que recull més de la comarca 62'9%

- Catalunya, globalment, té una recollida selectiva al voltant del 40%. Qui fa pujar el percentatge són les **de prop de 150 poblacions que ja tenen instaurat el mètode PAP** com a manera de recollir la brossa i que **recullen entre el 60 i el 90%**. La capdavantera en l'inici d'aquesta activitat consta que va ser Tiana quan la va instaurar l'any 2000, però nosaltres sabem que va ser Artesa de Lleida quan el Nadal del 1987 vam sortir per primera vegada amb els escolars i el 1993 ho assumia l'Ajuntament com a forma habitual. Al 1995 inauguràvem la malaguanyada Planta de compostatge. Aquesta manera de recollir la brossa cada cop té més seguidors arreu del món (Itàlia, Eslovènia...) Argentina és pionera a Europa amb més d'un 90%. I és que **està demostrat que el PAP és la manera més eficaç de recollir selectivament els diferents materials**.

Què caldria fer més per millorar? Per una banda ja queda dit, però hi ha un punt que ens desagrada ja que sembla que l'èxit o el fracàs de l'activitat hagi de raure en unes persones que persegueixen els veïns que no ho fan bé i no volem que les coses vagin així, ja que ens sentim culpables del mal fer dels altres i això no és just ni convenient. Per millorar queda clar que hi ha un altre sistema que no falla mai: tocar la butxaca de la gent que no compleix. El consell comarcal ben aviat posarà en marxa la recollida selectiva PaP en la major part dels pobles de la comarca i –tal com fan els pobles d'Europa més implicats i eficaços en el tema- actuaran penalitzant qui fa les coses malament, igual que passa amb les multes de trànsit. A veure si així la gent espavila d'una vegada. Qui vulgui contaminar que pagui. El que no pot ser és que paguem uns pels altres. Quan fallen les paraules, cal passar a l'acció.

Si una persona o una família es vol posar al dia de com fer les coses millor que ens truqui i l'informarem amb molt de gust. Des d'aquestes pàgines convidem qui vulgui formar part del grup d'incentivació del PAP que es posi en contacte amb l'Ajuntament o amb qualsevol membre de l'Alternativa. L'objectiu mediambiental i de comoditat s'ho val.

"La natura no és una font inexhaurible de recursos, preservar-la és cosa de tots"

POEMA QUE ACOMPANYA EL CALENDARI D'AQUEST ANY

Pels presos, els exiliats i a favor de la llibertat d'expressió i la democràcia. Es pot llegir a ritme de rap.

República i llibertat

Nit silent, viscosa i densa
es desploma damunt nostre,

com espessa boira plana
ho empastifa ben bé tot.
Muts i erms ens volen veure
d'intencions i de paraules,
sense drets, urnes ni pactes,
que ens puguin alliberar.
alliberar!
Volen sembrar la paüra,

recordant la dictadura:

Només hi ha la seva història.
Només hi ha la seva llengua.
Només hi ha la seva hisenda,
Que és el que val.
És el que val!
Sords són, tots, als nostres clams
que demanen justícia,
pels drets i no sols pels deures
que un poble ha de tenir.
Els carrers plens d'estelades,
Multituds en les trobades,
reclamant el que ens pertany.
Cop de porra i braç alçat.
És tot el que hem trobat!
El que hem trobat!
Engarjolen les persones
amb propòsits honorables,
portantveus dignes i electes
de la gent que els ha votat.
No podran!
No podran !
No vendrem nostres idees.
No canviarem les banderes,

ni amb coaccions ni amenaces,
que se'ls veuen bé les traces
i recular, res de res,
que seria el no-res,
que seria el no-res!
Ahir el roig comminat,
Avui el groc, perseguit.
Quatribarrada ha emergit
d'un passat noble i bell.
Encapçala l' escambell
un estel ben eixerit,
que assenyala l'infinit
d'un futur que anhelem.
Que anhelem!
Seny, justícia i coratge,
defugirem el servatge.
I obtindrem el que hem guanyat:
República i llibertat.
Llibertat!
Llibertat!

Eulàlia Solà

HO HEM LLEGIT A...

Segre, dijous 1 de febrer de 2018

MEDI AMBIENT RESIDUS

Microdeixalleries per als pobles del Segrià que apliquin el porta a porta

LLLEIDA | El consell del Segrià ha firmat un conveni de col·laboració amb l'Agència de Residus de Catalunya (ARC) per al finançament de la xarxa de vint-i-cinc microdeixalleries, que seran centres de recepció selectiva dels residus dels pobles que apliquin el porta a porta a la comarca.

En concret, es tracta de les localitats d'Alcarràs, Alfarràs,

Alguaire, Almatret, Almenar, Artesa de Lleida, Aspa, Corbins, els Alamús, la Granja d'Escarp, la Portella, Llardecans, Maials, Massalcoreig, Montoliu de Lleida, Puigverd de Lleida, Sarroca de Lleida, Seròs, Soses, Sudanell, Sunyer, i Torrebesses.

L'aprovació d'aquest conveni és un dels punts de l'ordre del dia del pròxim ple de la cor-

poració, que tindrà lloc demà. Els nous equipaments estaran oberts tot el dia durant tot l'any per incrementar els índexs de recollida selectiva i reciclatge, entre d'altres. A més, també té com a objectiu reduir-ne la fracció resta. La construcció compta amb un pressupost total de 200.000 euros, que assumirà el consell, al qual l'ARC derivarà l'import.

PER VIURE MILLOR, CAL SER MILLOR

Àngels Roura Massaneda Coach d'equips, executiva i personal, escriptora, psicopedagoga i mestra

Sovint en converses informals, aquestes de cortesia, les anomenades *short talks*, és a dir, aquestes breus paraules que ens creuem en esperar-nos que ens atenguin, en pujar un ascensor, en fer cua, etc., fem una valoració lleugera de com estem, de com vivim, de com ens sentim. I ho resumim en un «anar fent» o «què hi vols fer, les coses van així!».

Sovint es desprèn una resignació apresada. Socialment apresada. La resignació d'acceptar que hom està subjecte a les condicions externes i que aquestes governen el nostre estat intern i el nostre resultat extern. I s'accepta així sense pràcticament cap objecció.

Això no treu que, a continuació, en referir-se a una altra persona a qui es valora que les coses li van força més bé que als presents, també amb rapidesa es qualifica la seva situació i s'afegeix tot seguit: «Qui pogués tenir aquesta sort! Aquest/a sí que viu bé!». I un cop expressades aquestes paraules s'acaba la conversa amb cert regust d'admiració, enveja sana o –purament– enveja.

Voler viure millor és una aspiració digna. Afegiria que és, a més, desitjable i necessària. Voler un futur (a curt, mitjà o llarg termini) millor és senyal d'estar vius. En el moment en què hom es conforma i es resigna en viure en un precari estat (emocional, social, econòmic, etc.) està rendint-se a les condicions externes; s'està adaptant a «anar fent». D'això se'n diu rendir-se i, fins i tot –si m'ho permeteu– morir-se. Sí, morir-se en vida; a poc a poc, lentament, en el mar de la resignació. Viure millor. «Millor» entès com a progressió, això vol dir millor que abans, millor que qui, millor en referència a... Per a poder constatar aquest progrés cal saber el punt de partida. I sovint, també, no sabem on som. Desconeixem el nostre punt de partida real. Tenim una idea aproximada de la nostra situació, però és, com dic, una aproximació. Cal aturar-se a conèixer el nostre km 0! Quilòmetre zero. Punt de partida el màxim de real possible. El màxim d'objectivable possible al qual només s'hi arriba si ens aturem a tenir una conversa honesta i sincera amb nosaltres mateixos. Conversa que ens costa tenir perquè la defugim per por a trobar quelcom que no ens agradi i que ens posi en evidència aspectes que no volem reconèixer. Un cop reconegut i acceptat el nostre km 0, el nostre punt de partida, tenim com a segon pas saber definir què ens acostarà a «viure millor»: quines situacions, amb quines característiques, quin entorn, quins comportaments i actituds, quines

capacitats, quins valors i principis sostenen aquest nou escenari.

Si tenir una conversa sincera i honesta amb un mateix requereix un esforç important, definir el punt d'arribada (aquest «viure millor») és –fins i tot– una empresa més difícil de dur a terme perquè hi entren moltes variables en joc. Hi ha molt en joc. Tant que, com més factors externs hi ha implicats, més gran és el grau de compromís i responsabilitat per part nostra. I aquestes dues paraules, compromís i responsabilitat, ens exigeixen, ens obliguen a moure fitxa.

En conseqüència, si estem realment compromesos amb nosaltres mateixos i amb la vida serem capaços de modificar-nos. Modificar-nos, és a dir, de fer els canvis pertinents en nosaltres mateixos. Nosaltres som la matèria primera del canvi. Necessitem ser millors.

Ser millors no en sentit competitiu. No fem cap cursa, cap competició. Només tenim un gran desafiament a la vida: superar-nos a nosaltres mateixos. Aquesta és la gran cursa de fons de la vida. En la mesura que som capaços de comprometre'ns a fons amb nosaltres mateixos, podrem esdevenir millors respecte a nosaltres mateixos en el km 0. Aquest és el veritable repte de la vida al que –malauradament massa sovint– no volem mirar a la cara i preferim estar en l'estat d'«anar fent» perquè «la vida és així, ja se sap!». Les persones que accepten el repte de transformar-se veuen –més tard o més d'hora– com el fruit acaba naixent. Perquè aquest fruit germini calen grans dosis de sinceritat, honestedat, humilitat, voluntat i acció compromeses amb un mateix, sabent que només des d'aquí és possible ser millor i –en conseqüència– viure millor.

La vida ens posa el repte davant nostre. Acceptar-lo o no, és la nostra decisió.

Barcelona, desembre 2017

Àmbit Maria Corral

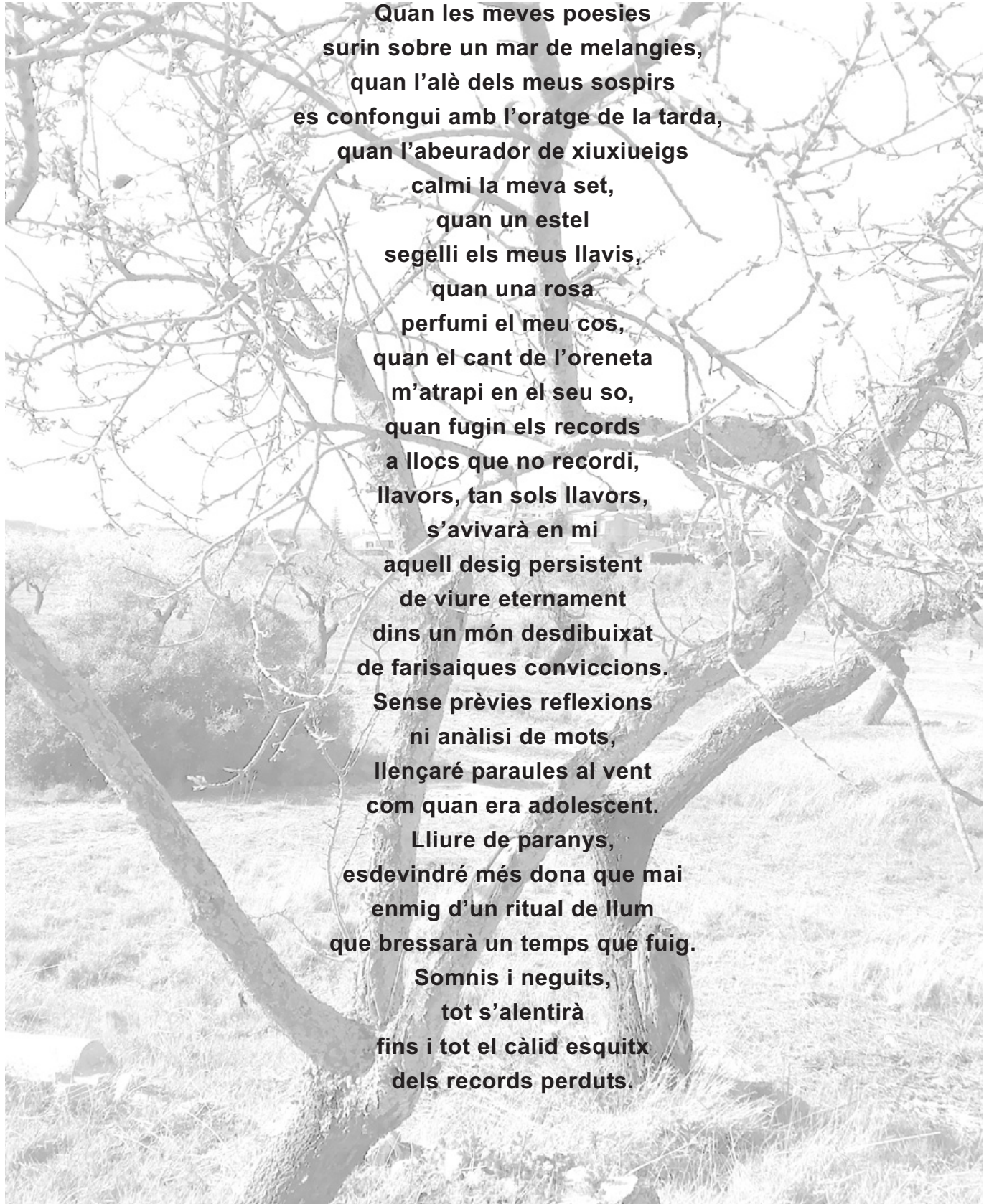

QUAN FUGEN ELS RECORS

(2n Premi Flor Natural als Jocs Florals d'Esplugues de Llobregat. 15-05-2011)

M. Assumpció Cornadó Lladó

Quan les meves poesies
surin sobre un mar de melangies,
quan l'alè dels meus sospirs
es confongui amb l'oratge de la tarda,
quan l'abeurador de xiuxiueigs
calmi la meva set,
quan un estel
segelli els meus llavis,
quan una rosa
perfumi el meu cos,
quan el cant de l'oreneta
m'atrapi en el seu so,
quan fugin els records
a llocs que no recordi,
llavors, tan sols llavors,
s'avivarà en mi
aquell desig persistent
de viure eternament
dins un món desdibuixat
de farisaiques conviccions.
Sense prèvies reflexions
ni anàlisi de mots,
llençaré paraules al vent
com quan era adolescent.
Lliure de paranys,
esdevindrà més dona que mai
enmig d'un ritual de llum
que bressarà un temps que fuig.
Somnis i neguits,
tot s'alentirà
fins i tot el càlid esquitx
dels records perduts.

UN EXTRATERRESTRE ENS VISITA. L'HYDRA (CONTE. PART 2)

Juan Antonio Lucena Centella

AENA va reforçar l'aeroport d'Alguaire i aquest va començar a rebre més de 50 vols al dia. El 15 de setembre de 2015 aterriarien els tres màxims mandataris mundials i el científic Stephen Hawking. El 16 de setembre, a les 10 del matí, la sala d'Actes de l'Ajuntament d'Artesa de Lleida seria l'escenari on es trobarien els tres mandataris mundials i Stephen Hawking amb l'Hydra.

–Senyors, sóc un habitant del planeta Alfa Centauri Bb, i les comunico que oficialment el president i membres de l'Assemblea Global del meu planeta volen tenir una reunió amb vostès per tractar sobre la intenció de Stephen Hawking d'enviar una miriada de naus espacials al nostre planeta –havia començat la reunió a la sala d'Actes i l'Hydra, després de presentar-se, va anar al gra.

–Jo sóc el president dels Estats Units d'Amèrica i m'acompanyen el president de la Federació Russa, Sr. Putin; el president de la República Popular Xina, Sr. Xi Jinping i el Sr. Stephen Hawking –el president Obama va fer de portantveu del grup.

Els màxims mandataris mundials van acceptar la proposta de reunir-se amb la representació d'Alfa Centauri Bb. La reunió tindria lloc el 16 de novembre, donat que les naus des d'Alfa Centauri Bb tardarien dos mesos en arribar-hi.

L'alcalde d'Artesa de Lleida i la regidora de l'oposició formaven part del comitè organitzador de la trobada. Faltaven dos mesos però, des del primer dia, tothom anava atabalat. Es va triar la BBC britànica per retransmetre, al món sencer, totes les imatges de l'arribada dels centauris, però s'havia prohibit expressament filmar dintre de la sala d'Actes de l'Ajuntament on es faria la reunió. A la part dreta de la travessera del Mestre Ginera aterriaria la nau dels centauris i en la part esquerra, habilitarien tendes de campanya de luxe pels grans mandataris mundials i els seus generals com assessors. El president de la Generalitat i l'Espanyol també serien presents.

L'alcalde, acompanyat de la cap de l'oposició i la secretaria, havia citat a l'Ajuntament a lo Pitanyo, lo Pere Joanet, lo Gallardet, lo Tropes i l'empresa Espai Arán. Tenia a les mans uns documents per expropiar les terres temporalment i volia que signessin aquests documents.

– Jo no estic d'acord, això és un atropello amb totes

la de la llei! Si convé aniré a la justícia espanyola o a l'europea –lo Tropes va saltar enfurismat. – Tropes, necessitem aquests terrenys perquè aterri la nau del centauris i poder instal·lar unes tendes de campanya per acollir els mandataris mundials. Si llegeixes tota la documentació veuràs que és temporal i la indemnització és pel valor de 20 collites –la Cèlia, coneixedora del caràcter del Tropes el va informar.

–Ahhhh! Això canvia, doncs, si és així, d'acord! –el pensament del Tropes va girar com un mitjó La població d'Artesa de Lleida estava de cap per avall, acceptades les expropiacions dels terrenys els bulldòzers els van aplanar. El poble continuava

encerclat pels militars i l'allau de periodistes i curiosos de tot el món no paraven d'arribar. La gent va començar a instal·lar tendes de campanya que arribaven, pel sud fins a Casteldans i Aspa, i pel nord fins el barri de la Bordeta de Lleida. Tothom volia veure en directe l'aterratge de la nau espacial dels centaurs. Des del camp d'aeromodelisme fins a Casteldans constituïa un lloc privilegiat per la seua alçada i periodistes de tot el món es van instal·lar amb les seues càmeres de televisió i teleobjectius.

La boira que havia embolcallat Artesa de Lleida durant els primers dies de novembre va desaparèixer. A vista d'ocell la imatge dels voltants d'Artesa era increïble, més de 3 milions de persones, després del cercle policial, s'apinyaven al voltant d'Artesa de Lleida. Eren les 8 del matí del 16 de novembre i tothom mirava cap al cel.

–Oooooooooooooohhhh!. –l'exclamació coral dels 3 milions de persones es va sentir en poblacions a 40 km. a la rodona. Una nau de color maragda havia aparegut al cel.

La nau espacial era impressionant, semblava una rajada marina, tenia forma de rombe i les seues mides eren de 200 metres de llarg per 150 d'amplada. Disposava de 40 propulsors a la panxa per enlairar-se i aterrar i dos més grans en la part del darrere. Durant el viatge havia assolit velocitats estratosfèriques i ara descendia verticalment amb l'ajuda dels propulsors.

La gentada, expectant, observava bocabadada i al·lucinada el descens de la nau. L'Hydra, els mandataris mundials i Stephen Hawking esperaven a la travessera del Mestre Ginera l'aterratge. A 50 metres del terra, van sortir de la panxa de la nau 10 potes gegants i telescòpiques que van facilitar el seu aterrament.

Van necessitar mitja hora, per passar 5 càmeres de descompressió i adaptar-se a la pressió atmosfèrica de la Terra, perquè s'obriessin les portes de la nau. Amb un posat alegre el president de l'Assemblea Global va aparèixer primer, el següent va ser el responsable de la seguretat i per últim el secretari de l'Assemblea Global. Van pujar en una plataforma voladora controlada per un mena de camps magnètics i salvant els 10 metres de les potes de la nau, van quedar al davant de l'Hydra. L'Hydra i el president de l'Assemblea Global restaven quiets un davant de l'altre. Estaven procedint a les salutacions de manera telepàtica a més de transmetre-li, l'Hydra, tota la informació que havia recollit. Ara, el president d'Alfa Centauri Bb ja podia parlar en tres llengües terràquies diferents i coneixia tota la història de la humanitat. Després de les

presentacions per part de l'Hydra es van dirigir a la sala d'Actes per començar la reunió.

–Perdonen senyors mandataris, però després d'haver processat tota la informació que m'ha transmet l'Hydra

–el centauri president ja s'havia assabentat del nom de l'Hydra– *considero que, deixant a part al Sr. Stephen Hawking, vostès no es mereixen l'honor d'aquesta reunió* –el president dels centaurs acabava de processar tota la informació sobre la Terra i no podia admetre el que a priori havia acceptat, una reunió amb els tres màxims mandataris mundials.

–*Senyor president d'Alfa Centauri Bb, què està dient? Nosaltres som els tres mandataris de les tres grans potències mundials i estem legitimats i capacitats per acordar amb vostès el que considerem oportú*

–el president Putin va contestar nerviós i alterat.

–*Senyors mandataris mundials, nosaltres venim en to de pau, però, els he de dir que vostès tenen el planeta Terra fet un nyap. Se'ls moren més de 3 milions de persones a l'any de fam i tenen unes desigualtats inacceptables. No són gens solidaris amb els menys afavorits. Amb les seues decisions l'únic que aconseguen és crear odis, que mal portats, es converteixen en terror. Tenen una guerra en curs que està provocant desenes de milers de morts i milions de desplaçats i no belluguen un dit per aturar-la, al contrari, fiquen cullerada per empitjorar-la. Les característiques més comuns dels habitants de la Terra, que vostès han ajudat a formar, és l'individualisme i l'egocentrisme, i no miren més enllà del seu nas. La reunió amb vostès s'ha acabat* –el president d'Alfa Centauri Bb es va despatxar a gust.

Els tres presidents mundials van sortir de la reunió amb posat diferent: el president Obama sortia avergonyit, el president xinès contrariat i el president Putin sortia encès i rabiós amb ganes de venjança, l'havien deixat en ridícul: “aquell desllenguat extraterrestre pagarà la seua gosadia”, va ser l'últim pensament de Putin.

Stephen Hawking, que als vint anys se li va descobrir una malaltia degenerativa que el va portar a ajudar-se de la tecnologia per la seua comunicació; atònit i sorprès, volia dir alguna cosa a través del seu ordinador i l'Hydra el va interrompre:

–*Sr. Hawking sabem el seu historial, no cal que utilitzi l'ordinador per comunicar-se amb nosaltres li podem llegir el pensament. Gràcies per estar d'acord amb nosaltres, i estarem encantats d'invitar-lo a viatjar al nostre planeta* –va ser la resposta de l'Hydra al pensament d'Hawking. L'Hydra ja sabia que Hawking era un dels cosmòlegs més importants del planeta Terra i coneixia el seu interès per viatjar a l'espai.

CRÒNIQUES DEL CF ARTESA DE LLEIDA

Oriol Liarte Torrelles

CF ARTESA DE LLEIDA 1 – CF ROSSELLÓ 2 (19-11-2017)

El Rosselló es va emportar els 3 punts del camp de l'Artesa. A l'inici de la primera part, els locals van sortir adormits i els visitants a l'atac. El Rosselló va aprofitar això i va disposar de diverses ocasions de gol per encetar el marcador. Aquestes es van veure frustrades per unes bones intervencions del porter de l'Artesa, juntament amb la falta d'encert dels davanters dels visitants. No obstant això, a continuació va arribar el gol del Rosselló. El davanter envia la pilota al pal i aquesta queda morta dins l'àrea. La defensa de l'Artesa la refusa a la frontal i un migcampista del Rosselló l'enganxa i l'envia a l'esquadra. A raó d'això, els blanc-i-blaus van despertar i van oferir la seva millor versió al llarg de la primera part, mitjançant jugades trenades per arribar a l'àrea rival. En una centrada des de la banda dreta, la pilota acaba als peus de Guillem Palou, que és objecte de penal. Ell mateix va ser encarregat de transformar-lo, per empatar el partit 1-1. Amb això s'acabava la primera part. A la segona, l'Artesa va voler arriscar una mica, per buscar el gol de la victòria, tot i que amb les idees poc clares en entrar dins l'àrea dels visitants. Els locals van disposar d'ocasions per endur-se el matx, però no van aconseguir materialitzar-les. Per la seva banda, el Rosselló també va disposar d'ocasions per marcar. Aquestes, novament eren frustrades per unes grans aturades del porter local, juntament amb una sòlida defensa. Finalment, els visitants van aprofitar un cúmul d'errors dels d'Artesa per marcar el 1-2 definitiu. Malgrat que els locals van intentar-ho tot per forçar l'empat, el partit va acabar, sense cap moviment més en el marcador.

CF Artesa de Lleida: D. Requena, O. Liarte, Ò. Márquez, J. Liarte (Carlitos), E. Liarte, D. Carrera, M. Rodríguez (A. Rios), F. Castro, C. Camí (E. Pijuan), G. Palou i K. Vasquez.

CF Rosselló: J. Calleja, M. Seuma, A. Aranda, O. Carrió, A. Fernández, A. Abad, M. Gorgues, A. Català, J. Guia i Josep Mayoral.

Corner del Rosselló contra la porta de l'Artesa.

AE ALCOLETGE 2 - CF ARTESA DE LLEIDA 1

Victòria de l'Alcoletge per la mínima en el darrer sospir del partit. Primera part marcada per un Alcoletge dominador i un Artesa que parava els seus atacs a través d'una sòlida defensa. Els visitants aprofitaven la pressió en camp rival per endur-se alguna pilota i així generar la contra. L'Alcoletge va realitzar diversos xuts a la porteria de l'Artesa, sense èxit. La intensitat va estar present durant tot el partit, per part dels dos equips. Amb això, s'arribava al descans amb un empat a 0 en el marcador. A l'inici de la segona part, l'Alcoletge va marcar el 1-0, aprofitant una centrada que venia d'una falta a uns metres de la frontal de l'àrea de l'Artesa. A partir d'això, va haver-hi més igualtat, amb una balança que sovint es decantava a favor dels blanc-i-blaus, aquest cop més segurs i intensos que l'Alcoletge. L'Artesa espantava amb algunes arribades a l'àrea dels locals, però sense acabar de crear perill. Als instants finals del partit, l'Artesa aconseguia el gol merescut, en una pilota que el davanter controla i cedeix de cara a Eloi Liarte, perquè la col·loqui al fons de la xarxa, amb un tir ras i col·locat. Quan tot apuntava a l'empat, l'Alcoletge va marcar el gol de la victòria, mitjançant una jugada per banda on l'extrem acaba realitzant un 1 contra 1 amb el porter, enviant la pilota al fons de la xarxa.

AE Alcoletge: S. Torrelles, L. Molinos, A. Jaiteh, V. Pifarré, R. Mendoza, J. Muñoz, D. Florensa, E. Calderó, C. Viladegut, R. Baltasar i G. Vélez.

CF Artesa de Lleida: D. Requena, O. Liarte (O. Mor), Ò. Márquez, I. Borrell, J. Liarte, M. Rodríguez, M. Iglésias (A. Rios), D. Carrera, C. Camí (E. Liarte), G. Palou (E. Pijuan) i K. Vasquez.

CF ARTESA DE LLEIDA 0 - CF SOSES 1 (03-12-2017)

Victòria per la mínima dels visitants sobre els blanc-i-blaus. Partit amb intensitat però amb poc joc, on tant el Soses com l'Artesa van sortir a pels 3 punts. A la primera part hi va haver una certa superioritat del Soses, que portava la possessió del joc. Tanmateix, l'Artesa va disposar d'ocasions de gol més clares, per encetar el marcador. Aquestes, però, no van ser transformades i el Soses va aprofitar una de les poques ocasions per marcar el 0-1. El davanter rep una passada entre centrals i defineix davant el porter de l'Artesa. Abans del descans, l'Artesa va tenir la jugada més clara del

partit per empatar, però no la va materialitzar. A la segona part, el partit es va travar, amb poques ocasions en general. Tot i això, el Soses va disposar d'alguna jugada per marcar el 2n, que va malbaratar el porter de l'Artesa amb bones aturades. Els locals van empènyer el Soses al seu propi camp en els instants finals del matx, sense el premi del gol.

CF Artesa de Lleida: D. Requena, O. Liarte, I. Borrell, J. Liarte, M. Iglésias, M. Rodríguez, C. Camí (Carlitos), D. Carrera, G. Palou, E. Pijuan i K. Vásquez

CF Soses: J. Masamunt, P. Izcara, R. Palau, C. Centellas, M. Estrella, J. Mesalles, J. Capell, M. Viladegut, J. Eritja, M. Bangoura i J. Roca.

Atac de l'Artesa contra la porteria del Soses.

CF MAGRANERS 3 - CF ARTESA 1 (16-12-2017)

Victòria dels locals davant un Artesa poc intens. En començar el partit, els locals van mostrar una intensitat superior als visitants, que es va mantenir al llarg de tot el partit. Això es plasmava en els duels individuals, on la major part de les pilotes se les emportava el Magraners. Tot i aquesta superioritat, l'Artesa va ser l'equip que va disposar de les ocasions més clares de la primera part. Malauradament, no les va poder transformar. Els locals aprofitaven una contra per marcar l'1-0. Als primers minuts de la segona part, l'Artesa va sortir a per l'empat i, gràcies a això, al llarg de tota la part va disposar d'ocasions de gol, tot i que es van veure frustrades per una gran actuació del porter local, que va ser decisiu en el resultat final. Per la seva part, el Magraners aprofitava una passada a l'espai a un dels seus davanters, per definir un 1 contra 1 amb el porter de l'Artesa, i marcar el 2-0. L'Artesa va jugar els instants finals del partit amb un home menys, per la lesió d'un migcampista, i la falta de canvis. Això els va condicionar, i feia encara més difícil la remuntada. Fregant el final del partit, el Magraners va marcar el 3-0, amb una centrada que controla el davanter dins l'àrea i afusella al porter de l'Artesa. Finalment, David Carrera, va marcar el gol del honor pels blanc-i-blaus, mitjançant una contra on es queda sol davant del porter i col·loca la pilota al seu pal llarg.

CF Magraners: D. Gómez, D. Cubeles, M. Domingos, A. Blanco, A. Ackah, J. Andreu, J. Ruiz,

M. Deme, A. Santiago, M. Andreu i E. Cruz.
CF Artesa de Lleida: D. Requena, O. Liarte (J. Liarte), ÒMárquez, M. Rodríguez, E. Liarte, D. Carrera, Carlitos Martínez, I. Borrell, G. Palou, K. Vásquez i A. Rios.

CA ALPICAT 3 - CF ARTESA DE LLEIDA 2 (06-01-2018)

Derrota de l'Artesa en el primer partit de l'any en un partit disputat. A la primera part, els dos equips van sortir a per totes, i això provocava un joc molt intens i alhora travat. L'Artesa frustrava qualsevol intenció de l'Alpicat, però no aconseguia crear ocasions de gol clares. Es va arribar al descans amb taules al marcador. La segona part es va convertir en un intercanvi de cops constant entre els dos equips. El primer a colpejar va ser l'Alpicat, amb una passada entre els defenses de l'Artesa, que aprofita el davanter per col·locar la pilota al fons de la xarxa amb un xut fort. L'Artesa s'hi va tornar, mitjançant una jugada on la pilota queda morta a l'àrea dels locals i Marc Iglesias la col·loca dins la porteria. A continuació, en un partit cada cop més caòtic, va arribar el 2-1 de l'Alpicat, amb un xut potent des de la frontal. Quedava poc temps i els blanc-i-blaus van aconseguir tornar a empatar el partit, mitjançant un xut amb rosca col·locadíssim de Marc Rodríguez. Tanmateix, a les acaballes del matx, l'Alpicat s'emportava els 3 punts, marcant el 3-2 definitiu a través d'un remat de cap al 2n pal.

CA Alpicat: J. Codina, J. Iborra, Botargues, O. Carulla, J. Campenni, E. Alfageme, O. Ribes, A. García, A. Pérez, R. Marsa i E. Artigues.
CF Artesa de Lleida: D. Requena, O. Mor, S. Puertas, M. Rodríguez, E. Liarte, M. Iglesias, D. Carrera (O. Liarte), J. Liarte, Carlitos Martínez (C. Camí), G. Palou (A. Rios) i K. Vásquez.

CF ARTESA DE LLEIDA 5 - AT ALMACELLES (14-01-2018)

Primera victòria de l'any dels blanc-i-blaus. L'Artesa va començar el matx amb una alta intensitat. Això va propiciar un primer gol matiner, fruit d'una gran jugada on l'Artesa mou la pilota de costat a costat, per acabar assistint a Marc Iglesias perquè afuselli el porter rival. L'Almacelles, que mostrava una intensitat inferior als locals, va despertar i va crear algunes ocasions clares de gol, concedides a través d'errades defensives puntuals dels d'Artesa. Tanmateix, totes van ser frustrades pel porter i la pròpia defensa. S'arribava a la mitja part amb un marcador obert. A la segona, l'Artesa va pujar un esgraó per sobre dels visitants, i només començar, va marcar el 2-0 per mitjà de Guillem Palou, amb una gran jugada per banda i posterior definició al pal llarg del porter rival. Pocs minuts després, els locals tornaven a anotar, gràcies a Marc Iglesias,

que efectua una carrera després de quedar-se sol amb una gran passada a l'espai, i defineix el 1 contra 1. Per acabar d'enfonsar els visitants, novament Marc Iglesias marcava, aconseguint el hat-trick. Era el 4-0, amb una gran jugada del propi davanter, que bat el porter després de driblar-se el lateral contrari. L'Almacelles, per la seva part, intentava crear perill a l'àrea contrària com a la primera part, però no ho aconseguia. Finalment, després d'una gran jugada de Sergi Puertas que acaba amb passada de la mort, Marc Iglesias defineix a plaer i així aconsegueix el seu pòquer particular de gols.

CF Artesa de Lleida: R. Abelló, O. Mor, S. Puertas, Ó Márquez, M. Rodríguez, E. Liarte (Palou), M. Iglesias, D. Carrera (M. Porqueras), I. Borrell, G. Palou i K. Vasquez (A. Rios).

AT Almacelles: J. Ojer, C. Llobera, S. Hinojo, J. Durano, S. Soriano (J. Bravo), M. Lagunas, Z. Darraz (O. Lozano), K. Diawara, F. Martínez, M. Boukazir i R. Montalbán (A. Pina).

Corner de l'Artesa contra la porta de l'Almacelles.

CE ALGUAIRE 3 - CF ARTESA DE LLEIDA 0 (21-01-2018)

Dura derrota dels blanc-i-blaus a domicili. Els locals van sortir amb més intensitat que els d'Artesa, fet que els va premiar amb l'1-0, en una jugada per banda esquerra que acaba amb una passada de la mort rematada pel migcampista a plaer. A continuació, l'Artesa va disposar de l'ocasió més clara del partit, que malauradament no va poder transformar. Després, va tenir lloc l'acció que va marcar la resta del partit, penal i expulsió d'un dels centrals de l'Artesa. L'Alguaire va marcar el 2-0 i va condemnar l'Artesa a tota la segona part a contracorrent. En un dels constants atacs dels locals, el davanter supera la defensa i defineix amb un xut creuat per realitzar el 3-0. Tot i això, l'Artesa va evitar que els locals marquessin més gols, gràcies a l'encert dels dos porters que van jugar i la defensa, combinat amb el desencert dels davanters de l'Alguaire.

CE Alguaire: G. González, P. Baró (Farré), B. Cantallops, A. Giró (Nikos), C. Soldevila (R. Amigó), J. Vidal, J. Galiano (R. Puñet), S. Mir, D. Galiano, R. Fortuny i X. Fulla (J. Miranda).

CF Artesa de Lleida: D. Requena (R. Abelló), O. Mor (J. Liarte), Ó Márquez, M. Rodríguez, E. Liarte,

M. Iglésias (M. Porqueras), D. Carrera (S. Puertas), A. Rios, I. Borrell, G. Palou (F. Castro) i K. Vásquez.

CE AITONA 2 - CF ARTESA DE LLEIDA 2 (27-01-2018)

Empat en el darrer sospir a Aitona, en un partit on l'Artesa va anar de menys a més. Primera part fluixa dels visitants, que acusaven el mal estat del terreny de joc. Els locals van sortir més intensos i van marcar el primer gol, aprofitant una passada a l'espai entre centrals. L'Artesa no acabava de reaccionar i, en un córner va encaixar el segon gol. A partir de llavors, els locals van abaixar el ritme a la vegada que els visitants despertaven i creaven alguna ocasió de gol. Després d'un xut des de la frontal, l'àrbitre va assenyalar penal per unes mans d'un defensa de l'Aitona. Marc Iglesias va ser l'encarregat de transformar-lo i donar un xut d'energia al seu equip abans d'anar al descans. A la segona part, els visitants van ser més intensos que els seus rivals, que van acabar demanant l'hora. Tot i això, els locals també van disposar d'alguna ocasió aïllada per donar un ensurt als d'Artesa. A les acaballes del matx, els blanc-i-blaus van aconseguir l'empat, fruit de l'esforç realitzat, obra de Marc Rodríguez, a través d'una falta penjada amb rosca que bota i entra a la porteria. Encara va haver-hi temps per una última ocasió per cada equip, que no van poder materialitzar.

CE Aitona: J. Doladé (P. Bosch), Y. Rbii (J. Agustí), S. Iacob, P. Dragomir (A. Roigé), D. Ibars, G. Latorre (H. Molina), S. Bucurel, F. Mojahid, G. Casals, R. Molina (Oancea) i M. N'daou.

CF Artesa de Lleida: D. Requena, O. Mor (A. Ríos), S. Puertas, M. Rodríguez, E. Liarte, M. Iglésias, O. Liarte, F. Castro, I. Borell, G. Palou (J. Liarte) i K. Vasquez.

CF ARTESA DE LLEIDA 1 – CF PUIGVERTENC 2 (04-02-2018)

Derrota dels blanc-i-blaus en un derbi marcat pel mal temps. Primera part seriosa dels locals, que no van concedir cap ocasió de gol als de Puigverd. Els d'Artesa van cedir la possessió als visitants, amb la intenció de sortir a la contra ràpidament. En una d'aquestes, Guillem Palou va desbordar per una banda i el porter visitant el va tombar, fent-li penal. El propi extrem de l'Artesa va ser l'encarregat de transformar la pena màxima i donar l'1-0 als locals. Malgrat la pluja constant, hi va haver intensitat per part dels dos equips. A la segona, l'acumulació d'aigua al terreny de joc es va notar més i va complicar jugar la pilota. Els jugadors del Puigverd van empatar el partit, a través d'un córner, rematant al 2n pal. L'Artesa aprofitava l'expulsió d'un dels visitants, anant a pel partit. Tanmateix, en una jugada on la defensa local no treu la pilota, se'n beneficia un dels davanters del Puigverd, que després de 3 rematades acaba

aconseguint el 2-1 definitiu. Els blanc-i-blaus volien reaccionar i empatar el matx, però no va ser possible.

CF Artesa de Lleida: D. Requena, S. Puertas, ÒMárquez, M. Rodríguez (A.Rios), J. Liarte (Carlitos), M. Iglésias, O. Liarte, F. Castro (D. Carrera), I. Borrell, G. Palou (O. Liarte), K. Vásquez.

Puigvertenc: R. Seller, J. Solans, J. Huguet, G. Herrera, M. Allepuz (J. Nuñez), C. Sánchez, S. Reig (S. Arenas), I. Rodrigues, J. Comenge, K. Valbuena (J. Sánchez) i X. Pelegrí.

Corner de l'Artesa contra el Puigvertenc.

FC ALCARRÀS 2 - CF ARTESA DE LLEIDA 0 (17-02-2018)

Derrota dels d'Artesa al camp de l'Alcarràs. Va ser un partit molt intens per part dels dos equips. A la primera part, l'Alcarràs va portar la iniciativa i es quedà amb la major part de la possessió. L'Artesa, per la seva banda, proposava un joc que consistia a defensar en bloc el rival i sortir jugant la pilota a recuperar-la. Tanmateix, l'Alcarràs va aconseguir marcar l'1-0 a través d'una passada entre centrals. Els visitants, van respondre amb un xut creuat que

surt a fora per poc. Els locals no van tenir gaires ocasions més durant la primera, però una nova ocasió va ser suficient per marcar el 2-0, aquest cop realitzant una contra amb una paret final, on el davanter es queda sol davant el porter i defineix a plaer. A la segona part, l'Artesa va arriscar més i va decidir portar la iniciativa del joc, creant nombroses jugades de gol. Tot i això, la falta d'encert els va penalitzar, ja que marcant un gol s'haguessin posat de ple al matx. L'Alcarràs va aprofitar una contra per donar un ensurt als visitants, on el porter va evitar el 3er mitjançant una gran intervenció. El partit va acabar amb una ocasió clara pels d'Artesa, que malauradament no van poder transformar.

La junta del club va decidir destituir Javi Ortega i va nomenar com a nou entrenador G. Horra que la temporada passada i en anteriors havia militat com a jugador a l'Artesa.

FC Alcarràs: C. Màrmol, D. Caminal (S. Andrés), J. Carballo, A. Sanjuan, S. González, F. Castany (J. Vilà), X. Tutusaus, F. Lacruz (S. Pach), M. Sztachelski (D. Fernández), J. Vinyals (J. Parra) i D. Fuster.

CF Artesa de Lleida: R. Abelló (D. Requena), O. Liarte (J. Liarte), S. Puertas, ÒMárquez, M. Rodríguez, E. Liarte, M. Iglesias, Carlitos (D. Carrera), I. Borrell, D. Palou (C. Camí) i K. Vasquez (F. Castro).

A la pàgina següent els oferim la classificació del grup després d'aquesta jornada.

CF ARTESA DE LLEIDA.

Classificació general

EQUIP	Casa								Fora												
	PT	J	G	E	P	GF	GC	PT	J	G	E	P	GF	GC	PT	J	G	E	P	GF	GC
1 Aikoletge	50	21	16	2	3	60	15	22	11	7	1	3	23	12	28	10	9	1	0	37	3
2 Bañafia	45	21	14	3	4	49	22	20	10	6	2	2	22	11	25	11	8	1	2	27	11
3 Alguaià	44	21	13	5	3	47	24	20	11	6	2	3	21	15	24	10	7	3	0	26	9
4 Sudanel·l	42	21	13	3	5	46	29	20	11	6	2	3	21	12	22	10	7	1	2	25	17
5 Puigvertenc	41	21	12	5	4	37	16	23	10	7	2	1	20	5	18	11	5	3	3	17	11
6 Pardinyes	38	21	12	2	7	46	31	17	11	5	2	4	24	20	21	10	7	0	3	22	11
7 Soses	38	21	11	5	5	46	29	16	11	4	4	3	25	18	22	10	7	1	2	21	11
8 Rosselló	31	20	9	4	7	41	37	20	10	6	2	2	25	16	11	10	3	2	5	16	21
9 Granja d'Escarp	31	20	9	4	7	38	35	17	10	5	2	3	20	14	14	10	4	2	4	18	21
10 At. Almacelles	27	20	8	3	9	36	37	15	9	5	0	4	19	15	12	11	3	3	5	17	22
11 Alcaràs B	25	20	7	4	9	45	57	13	10	4	1	5	30	38	12	10	3	3	4	15	19
12 Alpicat B	25	21	8	1	12	43	43	12	11	4	0	7	26	21	13	10	4	1	5	17	22
13 Vva. Barca	24	21	6	6	9	38	44	12	10	3	3	4	17	16	12	11	3	3	5	21	28
14 Benavent	19	21	5	4	12	28	41	10	11	3	1	7	14	18	9	10	2	3	5	14	23
15 Artesa Lleida	17	21	4	5	12	29	35	11	10	3	2	5	15	11	6	11	1	3	7	14	24
16 Aitona	13	20	3	4	13	19	43	5	10	1	2	7	10	24	8	10	2	2	6	9	19
17 Les	11	20	3	2	15	20	72	11	9	3	2	4	13	26	0	11	0	0	11	7	46
18 Magraners	5	21	1	2	18	24	82	5	11	1	2	8	13	42	0	10	0	0	10	11	40

MOTS ENCREUATS

Miquel A. Navarro

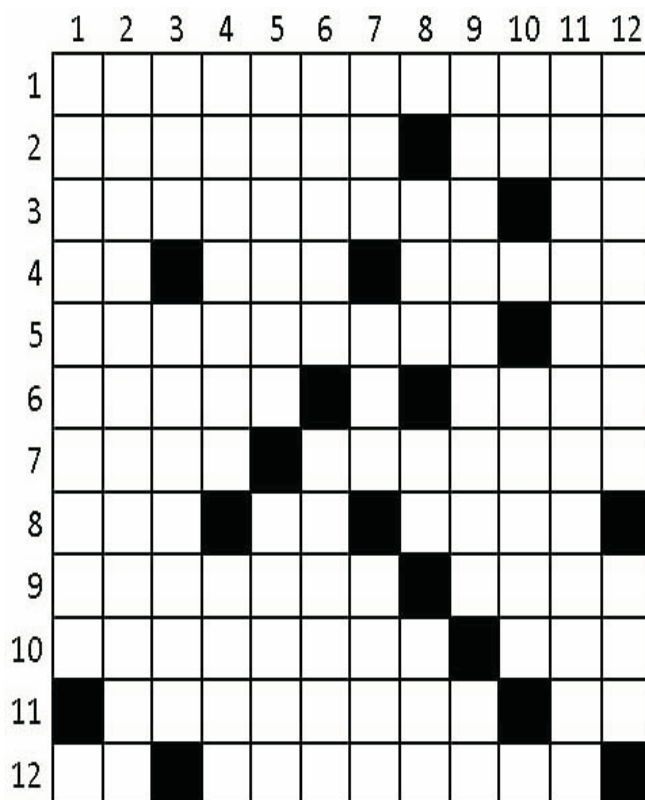
Solució pàgina 39

HORIZONTALS

1. Planta molt hortícola. 1. Capoll. Rivalitza amb Tarragona. 3. En qualsevol lloc. Deriva Social. 4. Antiga matrícula castellana. Amic del tac. Entre juny i setembre. 5. Al revés, bona o dolenta en un auditori. Romana repetida. 6. Com ella sola. Urani. De l'aire, però capgirat. 7. Les escopetes tenen un punt d'aquestes. Que alimenta. 8. Mestressa, dida. Prefix negatiu. El de Pietat feia préstecs. 9. Al revés, ponderar, discutir. Remar endarrere. 10. Pitjarà, farcirà. Un ris ben rinxolat. 11. Posaria cara a cara. Àtom amb càrrega. 12. El do musical antic. Nafra, turment.

VERTICALS

1. Agafarà per costum. El primer. 2. Pacència, resignació. 3. Brisa avocàlica. Corretja de cuir. 4. Branca de la geografia. Has de mirar-lo bé per a no perdre't. 5. Roureda. Dóna més força al ferro. 6. Prefix grec "dolç". Anhelat, esperat. 7. Al revés, matèria tèxtil. No vàlid. Nom de consonat. 8. Nitrogen. Lleó del zodíac. Menys de mil. Contrari a la nit en tots els sentits. 9. Pot dirigir una exposició o la policia, però al revés. Belluga't ocell. 10. Vocal repetida. Tona. Rebrot, tronc novell. Acaba infinitius. 11. Elemental, bàsica. 12. Reunit a d'altres, sumat. El de Janeiro per exemple.

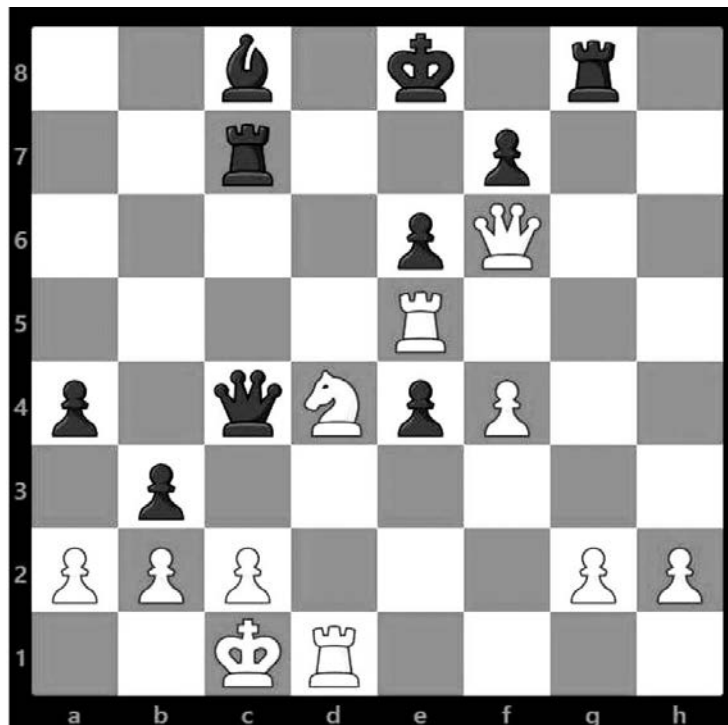
ENTRETENIMENTS

PROBLEMA D'ESCACS

Solucions a la pàgina 39

Albert Batiste

Juguen blanques i guanyen la partida en 3 moviments.

SOPA DE LLETRES

M. A Navarro i Lluís Gil

SUDOKU

Busqueu els noms d'11 jocs olímpics

L	L	E	M	S	I	P	I	H	B
O	M	T	K	O	M	R	X	A	R
B	E	C	I	C	L	I	S	M	E
I	S	E	R	R	A	Q	L	I	P
E	X	O	S	I	U	T	O	R	O
L	A	K	S	E	M	A	B	G	D
O	L	L	T	C	X	G	D	S	U
V	A	B	E	O	H	O	N	E	J
E	O	R	B	V	I	J	A	H	E
L	L	I	E	U	Q	O	H	I	M

	3			9			7
			6	8			2
		2	3			1	9
2	8			9		1	
		7		2		6	8
6	9	3				2	
	1	5					
7				5			9 3
3					7		2

HO HEM LLEGIT A...

Segre, dimecres 7 de febrer de 2018

MUNICIPIS CULTURA

Artesa de Lleida tindrà un museu de joguets amb peces d'El Baratillo

L'equipament vol ser un "homenatge" a aquest històric comerç de la capital del Segrià || Obrirà al centre de la localitat i el consistori ja ha aprovat el projecte

X. RODRÍGUEZ

ARTESA DE LLEIDA | Artesa de Lleida tindrà un museu de joguets al centre del municipi, que comptarà amb articles de la històrica botiga El Baratillo Leridano de la capital del Segrià, un establiment que va tancar el 1978, fa 40 anys. El propietari de la col·lecció, Manel Gigó, va explicar ahir que l'ajuntament es va posar en contacte amb ell perquè traslladés els seus joguets fins a la localitat per obrir aquest museu. Gigó va assegurar que la finalitat d'aquest projecte és "que no es perdi la memòria d'El Baratillo i va apuntar que al llarg dels anys ha rebut ofertes de persones que volien comprar part de la seua col·lecció, però va afirmar que sempre ha defensat que aquests "són els joguets de tot Lleida i s'han de quedar aquí".

En aquest sentit, el museu vol ser "un homenatge al que aquesta botiga va representar per a la ciutat" i "si les peces se'n van de Lleida perden la seua intenció", va dir. Així mateix, va explicar que hi ha hagut diversos intents per obrir el museu a la capital de Ponent, però no s'ha arribat a cap acord.

El Baratillo va ser un comerç situat al número 36 del carrer Major de Lleida i un dels símbols de la ciutat amb la façana plena de joguets, primer, i amb una

imatge d'arxiu de Gigó amb part de la seua col·lecció de joguets.

gran cortina de pilotes en l'última època. La família de Gigó va comprar l'immoble als anys 80 per ampliar el comerç contigu, L'Elegància, que va tancar el 2007. Va ser llavors quan Gigó va començar la seua col·lecció, que compta amb peces emblemàtiques d'aquesta botiga (vegeu el desglossament).

L'ajuntament d'Artesa de Lleida ja ha aprovat, de manera inicial, el projecte per a la reforma i ampliació d'un edifici al nucli històric, conegut com La Vileta, una actuació que té un pressupost de 131.940 euros.

L'ajuntament busca ampliar l'oferta cultural

■ L'alcalde d'Artesa de Lleida, Pere Puiggròs, va explicar ahir que el museu de joguets servirà per dinamitzar el turisme a la localitat i aprofitaran per complementar l'oferta de l'altre museu del municipi, el d'arqueologia. Així mateix, es va anunciar que també oferiran rutes gastronòmiques i pels camps d'arbres fruiters, tant a la primavera, quan estan, com a l'estiu, en plena producció.

UNA ANTIGA INICIATIVA

Artides amb un segle d'història

■ El propietari de la col·lecció, Manel Gigó, va explicar que alguns dels joguets que s'exposaran a Artesa de Lleida tenen un segle d'antiguitat i tots estan guardats en diferents magatzems de la capital del Segrià. Entre les peces que es podran veure en aquest nou museu es tro-

ba el cartell original d'El baratillo Leridano i els pianos petits que hi havia en aquest establiment. Gigó va apuntar que fa més de 25 anys que treballa per exposar els seus joguets i crear un museu que mantingui viu el record d'aquesta emblemàtica botiga.

TELÈFONS I HORARIS D'INTERÈS

Ajuntament 973 16 71 62
 Assistent social: dimecres alterns.....973 16 73 15
 Correus: dilluns a divendres, 8-10 h, dissabte 8-9h
 Farmàcia.....973 16 72 04
 Veterinari de la Protectora Local:
 Emma Solé.....618909512

Clínica Ica Natura (Pardinyes):.....973228222
 Clínica Riu Ebre (Cap Pont):.....973216549
 Metge.....973167291
 Metge urgències: Dies feiners: 15 h – 8 h i els festius
 tot el dia .973 14 20 29 / 973 14 20 33
 Museu: 973 16 71 62 (Ajuntament, hores convingudes)

SOLUCIONS ALS ENTRETENIMENTS

MOTS ENCREUATS

HORIZONTALS

1. ALBERGINIERA. 2. CORCOLL. REUS. 3. ONSEVULLA. DS. 4. SG. TIC. ESTIU. 5. SONORITAT. MM. 6. UNICA. U. AERI. 7. MIRA. ALIMENT. 8. AMA. AN. MONT. 9. ESCATIR. CIAR. 10. ATAPEIRA. SRI. 11. ACARARIA. IO. 12. UT. MATADURA.

VERTICALS

1. ACOSTUMARÀ. U. 2. LONGANIMITAT. 3. BRS. TIRATAC. 4. ECETICA. MAPA. 5. ROVIRA. ACERA. 6. GLUCO. ANSIAT. 7. LLI. NUL. ERRA. 8. N. LEO. IM. DIA. 9. COMISSARI. AU. 10. EE. T. RENIS. 11. RUDIMENTARIA. 12. ASSUMAT. RIO.

SUDOKU

5	3	1	2	4	9	6	8	7
4	7	9	6	1	8	3	5	2
8	6	2	3	7	5	4	1	9
2	8	4	7	9	6	1	3	5
1	5	7	4	2	3	9	6	8
6	9	3	5	8	1	2	7	4
9	1	5	8	3	2	7	4	6
7	2	6	1	5	4	8	9	3
3	4	8	9	6	7	5	2	1

ESCACS

1. Dd8+; Rxd8
2. Cc6; Re8 (les negres no poden menjar el cavall blanc perquè la torre situada a d1 també fa escac al rei negre.)
3. Td8++

SOPA DE LLETRES

CICLISME, VELA, TIR, JUDO, HANDBOL, ESGRIMA, HOQUEI, HIPISME, BOXA, BASQUETBOL i VOLEIBOL.

ERRATES

A l'anterior revista hi va haver una sèrie d'errors, dels quals demanem disculpes:

La fotografia de la portada correspon als participants en la manifestació del 11 de novembre a Barcelona, i no del 11 de setembre. A la pàgina 6, a la notícia del Grup de running, la data correcta d'inici de l'activitat va ser al mes d'octubre i no de novembre.

A la pàgina 19, a les fotografies del Festival per la Marató, hi ha dos peus de fotografia erronis. En la quarta fotografia de l'esquerra, l'actuació és dels alumnes de l'extraescolar d'acroesport. La tercera fotografia de la dreta també correspon a alumnes fent acroesport i no ballant hip-hop.

ENIGMA

Sabrieu dir-nos el nom de l'estri de la imatge i per a què s'utilitzava?

Solució a l'enigma del mes passat: Està sobre l'aixeta de la font del carrer del Castell.

LLIBERTAT PRESOS POLÍTICS!!

ASSEMBLEA DELS JUBILATS

CONCERT DE L'ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA

CAGA TIÓ!!

IMATGES D'ACTUALITAT

ACTUACIÓ DE LA CORAL VEUS.CAT

VINGUDA DEL GRAN CAMARLENG

CABALGADA DELS REIS MAGS

DINAR DE GERMANOR DE SANT ANTONI